

Naj živi bratstvo in prijateljstvo
poljskega in slovenskega naroda!

Z veličastnim sprejemom visokih predstavnikov poljske republike je Slovenija izpričala iskreno ljubezen do bratskega poljskega naroda in njegove nove države

V GOSTEM ŠPALIRJU OD POSTAJE DO VLADNE PALAČE V LJUBLJANI JE VEČ DESETTISOČGLAVA MNOŽICA POZDRAVLJALA DRAGE GOSTE

Ljubljana, 22. oktobra. Nad Ljubljano je ležala gosta megla in po malem je rosilo, ko so se že pred osmo uro zjutraj začeli zbirati ljubljanci, da pozdravijo visoke goste, predstavnike bratske demokratične Poljske, in svojega ljubljene maršala Tita. Po ulicah, okrašenih z našimi, poljskimi in

sovjetskimi zastavami, so prihajali sprejema delavcev, raznih ustanov, terenov in šolske mladine. Prostor pred postajo je napolnila navdušena množica, ki je prišla z zastavami in napisi.

Na okrašenem peronu je bila postavljena častna vojaška četa. Na mestu pred vojaškim izhodom so visoke goste pričaka-

kovali zastopniki oblasti, vojske in organizacij. Ko se je začelo sopihanje vlaka, je množica pred postajo vzvalovila. Komendant častne čete podpolkovnik Lah je zapovedal četi mirno, godba na peronu pa je zaigrala koračnico. Ko je privozil vlak, množica pred postajo kar ni mogla prenehati s ploskanjem in vzklikanjem.

Med viharjem navdušenjem so iz vlaka izstopili visoki gostje: predsednik poljskega Narodnega sveta g. Boleslav Bierut, maršal poljske republike Mihail Rola-Zymierski, poljski minister za kulturo in umetnost Vladislav Kowalski, minister pravosodja Światkowski, pomočnik ministra zunanjih zadev Olszewski, šef protokola ministrstva za zunanje zadeve Gubrinowicz, šef kabineta predsedstva Walawski, general Czarniawski, general Świerlik in ambasador republike Poljske v Beogradu Karel Wende v spremstvu maršala Josipa Broza-Tita, ministrov generalallajtnanta Aleksandra Rankovića, Milovana Djilasa, Vujasinovića in Frana Frola, načelnika generalštaba generalallajtnanta Koče Popovića in predsednika Komiteja za znanost in umetnost dr. Vladislava Ribnikarja ter ostalega spremstva.

Visoke poljske goste so na postaji pričakovali: podpredsednik zvezne vlade Edvard Kardelj, predsednik vlade LRS Miha Marinko, predsednik Prezidija SNOS-a Josip Vidmar, podpredsednika vlade LRS dr. Marjan Breclj in Ivan Maček ter ostali člani vlade LRS, član Izvršnega odbora OF Stane Kavčič, član Izvršnega odbora OF Lidija Sentjura, podpredsednik Ljudske skupštine FLRJ Josip Rus, prezident Akademije znanosti dr. France Kidrič, rektor univerze France Kral, rektor upodabljačije umetnosti Božidar Jakac, predsednik MLO Fran Albreht, pesnik Oton Zupančič, predsednik federalnega odbora ESZDNJ Tone Dolinšek, predsednik GO LMS Janez Vipotnik, predsednica GO APZ Angela Ocepko, komendant IV. armade generalallajtnant Danilo Lekić, generalmajor Boško Siljegović, generalmajor Karel Levičnik, angleški, francoski in češki konzul, žene v narodnih nošah, mladina in pionirji s šopki evetja.

Na postaji je visoke goste v imenu slovenskega naroda pozdravil predsednik Prezidija SNOS-a Josip Vidmar, ki je dejal:

Pozdrav predsednika Prezidija SNOS-a tov. Vidmarja

Gospod predsednik! Vsa Ljubljana, ves slovenski narod se globoko zaveda i časti i pomena, ki ga prinaša prihod najvišjega predstavnika suverenitete poljskega naroda v naše mesto, v našo deželo. Slovenci smo od nekdaj ljubili in spoštovali poljski narod. Spoštovali smo ga zaradi njegove bridke usode, ki je bila podobna naši, in ljubili smo ga zaradi velikih duhovnih dobrin, ki jih je poljski narod podaril človeštvu v svoji literaturi.

Poznamo vašo zgodovino, ljubimo vas! Od nekdaj si je naše ljudstvo želelo brat-

stva in prijateljstva z velikim poljskim narodom, vendar so ostale to samo želje navdušencev. Šele danes, ko je i pri vas i pri nas prevzelo oblast ljudstvo, se je ta sen uresničila. V imenu tega velikega sna naših narodov, v imenu velike ljubezni do bratske, izmučene Poljske, ki je stala v tej krvavi, sveti vojni ramo ob rami, vas pozdravljam in želim vam in vašemu spremstvu dobrodošlico.

Nato se je za prisrčen pozdrav zahvalil predsednik Narodnega sveta republike Poljske g. Boleslav Bierut:

Odgovor predsednika poljskega Narodnega sveta g. Bieruta

Zelo prisrčno in vroče vas pozdravljam v imenu Poljske, v imenu poljskega naroda. Slovanski narodi so imeli tisoč let skupno zgodovino, tisoč let so se skupno borili proti napadalcem. Imeli smo skupne sovražnike, imeli smo skupne zmage. Naši narodi so korakali po isti poti in po istem razvoju.

Poljska visoko ceni prijateljstvo slovenskih narodov, prijateljstvo bratske Jugoslavije. Želim vam izraziti v imenu milijonov naših rojakov najbolj vroče in najprisrčnejše pozdrave in vam zagotoviti: kakor smo bili skupno v tragediji, kakor smo korakali skupno v boju in skupno prelivali kri, tako bomo sedaj v miru združeni v graditvi naše države, naše demokratične osnove, da zagotovimo slovenskim narodom največje pogoje razvoja in nove sreče ter blaginje.

Srečni smo, da imamo pri obisku vaše dežele s seboj vašega sijajnega voditelja, ki danes vaše ljudstvo vodi v boju za boljši socialni ustroj. Srečni smo, da lahko spoznamo ljudstvo, ki je polno navdušenja za obnovo svojega novega življenja.

Bratskim narodom Jugoslavije in bratskemu slovenskemu narodu najbolj razvoji. Naj živi bratska Slovenija, naj živi bratska Jugoslavija!

Godba je odigrala najprej poljsko, nato še jugoslovansko himno, na kar so žene, mladina in pionirji izročili visokim gostom evetje. Gostje so v spremstvu maršala Tita obšli častno četo. Mimo špalirja oficirskega zbora ljubljanskega garnizona so po sprejemu krenili s postaje. Med navdušenim vzklikanjem in ploskanjem so sedli v avtomobile. G. Bierut in maršal Tito sta se peljala v odprtem avtomobilu med gostim špalirjem ljudi, ki so vso pot neprestano viharno vzklikali jugoslovansko-poljskemu bratstvu in visoke goste zasipavali s evetjem. Avtomobili so se počasi pomikali po Masarykovi, Tyrševi, Cankarjevi in Bleiweisovi cesti proti vladni palači. Tisoč in tisoč ljudi so kljub dežju vztrajali na ulicah ter navdušeno pozdravljali predstavnike bratske republike Poljske.

»Živelo bratstvo slovenskih narodov!« se razlega, ko vozijo avtomobili po Cankarjevi cesti. »Živel predsednik Bierut! Živel maršal Tito!« Visoki gost g. Bierut in maršal Tito stojte odzdravljata navdušeni množici.

Podpredsednik vlade FLRJ Edvard Kardelj, predsednik Prezidija SNOS-a Josip Vidmar, predsednik vlade LRS Miha Marinko in generalallajtnant D. Lekić odlikovani z najvišjimi poljskimi odlikovanji

Ljubljana, 22. oktobra

V slavnostno okrašeni dvorani vladne palače so se visoki gostje iz bratske Poljske, maršal Tito, člani zvezne vlade, ki so prišli v spremstvu maršala Tita, člani vlade LRS, CK KPS, Izvršnega odbora OF, visoki vojaški funkcionarji, predstavniki našega kulturnega in gospodarskega življenja zbrali k izročitvi najvišjih odlikovanj, s katerimi je predsedstvo Narodnega sveta republike Poljske odlikovalo podpredsednika vlade FLRJ Edvarda Kardelja, predsednika vlade LR Slovenije Miha Marinko, predsednika Prezidija SNOS-a Josipa Vidmarja in komandanta IV. armade Danila Lekića.

Predsednik Narodnega sveta republike Poljske Boleslav Bierut je imel uvodoma naslednji govor:

»Predsedstvo Krajowe rade narodov (Narodnega sveta) ima častno dolžnost, da izroči ta odlikovanja vam, ki vodite današnji družbeni red Slovenije. Prezidij je sklenil, odlikovati predstavnike

slovenskega naroda s poljskimi odlikovanji kot simbolom prijateljstva naših narodov, smatrajoč jih za še eno vez, ki naj veže naše narode. Želeli bi vam dati naša srca, a naših src tu ne moremo pustiti. Mi smo tu pri vas doživeli prisrčen sprejem. Vse to je dokaz, da se bodo naši odnosi krepili v korist naših narodov in za okrepitev splošnega mira v Evropi, za okrepitev naše moči in odpornosti. Vem, da živite tu na kraju države, da se tu srečavate z velikimi težavami, katerih nekateri nočejo razumeti. Jugoslovanski narodi so bili prvi, ki so se borili proti hitlerjevski okupaciji. V tej vojni niso štedili s krvjo. Danes so še nekateri ljudje, ki jim kratijo pravice do njihove lastne zemlje. Jugoslovanski narodi, kakor vsi slovenski narodi, nočejo tuje zemlje, hočejo pa obdržati svojo zemljo in do te zemlje imajo pravico. Na tej zemlji žive Slovani. Julijska krajina in Trst, to je slovenska zemlja.

Če se v teh spornih vprašanjih krate

Jugoslaviji, ki se je borila, pravice do teh pokrajin, tedaj je to največja krivica. Edini in pravi odgovor na to je slovensko bratstvo, slovensko prijateljstvo, ki je v tej vojni rodilo že mnogo sadov. Za zmago, ki smo jo izvojevali nad največjim sovražnikom, nad hitlerizmom, se moramo zahvaliti slovenskemu prijateljstvu. Tudi v bodočnosti bo slovensko prijateljstvo pot k temu, da se odstranijo krivice, ki so ostale še nepravilne. Poljski narod je z vami, dragi prijatelji. Poljski narod z vsem srcem čuti vaše potrebe, od vaše strani pa čuti enako razumevanje za naše potrebe. Hoteli bi, dragi bratje, pustiti tu nek simbol naših prisrčnih odnosov. Hoteli bi predati vašim voditeljem naša odlikovanja.

Ko predajamo ta odlikovanja, želimo, da bi spominjala na vezi, ki so med nami, da bi bila simbol vezi med našimi narodi, simbol skupnega dela in

Nadaljevanje na 2. strani.

Predsednik poljskega Narodnega sveta Boleslav Bierut

Maršal Rola Zymierski, vrhovni komendant poljske vojske

VISOKI GOSTJE NA BLEDU

Ob 11. uri so se visoki gostje odpravljali iz Ljubljane na Bled. Čeprav je močno deževalo, so se zbrale na ljubljanskih ulicah velike množice ljudi, ki so navdušeno pozdravljale in vzklikale bratskim gostom, maršalu Titu, bratski Poljski in enotnosti slovanskih narodov. Tudi na vsej poti proti Gorenjski so bile

zbrane množice ljudi, ki so prišle z zastavami in transparenti. Večkrat so si morali avtomobili utirati pot skozi množico, ki se je zgrnila okoli avtomobilov. Tako so se v Strazišču pri Kranju zbrali delavci tekstilne tovarne Tekstilindus z okoliškim prebivalstvom okoli velikih slavolokov. Ko so privzeli avtomobili,

so se zgrnili okrog njih, da so se morali ustaviti. Predsednik Narodnega sveta Poljske Bierut, maršal Tito in podpredsednik Kardelj so izstopili in navdušena množica jih je obsula s cvetjem, čulo se je eno samo vzklikanje: Tito! Poljska, Varšava, Beograd! Maršal Tito se je sklonil k malemu otroku, ga objel in poljubil. Po kratkem postanku so se gostje odpeljali dalje.

V vseh najmanjših krajih so se ob cesti zbirali ljudje in navdušeno vzklikali predsedniku Bierutu, maršalu Roli Zymierskemu, maršalu Titu in bratski Poljski.

Posebno svečan je bil sprejem na Bledu. Pred hotelom Toplice je bila zbrana velika množica ljudi z zastavami in transparenti. Ob prihodu visokih gostov je množica priredila nepopisne ovacije. Po kratkem odmoru so se predsednik Bierut, maršal Zymierski in maršal Tito pokazali pri vstopu. Štiri mladinke in mladinci v narodnih nošah so na harmonike zaigrali nekaj pesmi, za kar so se jim vsi trije pristrčno zahvalili. Ker se vzklikanje in ovacije niso hotele poleči, je zbrani množici najprej spregovoril maršal Tito, za njim pa predsednik Boleslaw Bierut in maršal Zymierski.

Visoki gostje so imeli na Bledu slavnostno kosilo, ob 15.30 pa so se zopet odpeljali proti Ljubljani. Tudi na povratku so jih vso pot pozdravljale množice. Ko so avtomobili prišli v Ljubljano, so bili na ulicah zbrani desetstotci, ki so hoteli še enkrat pozdraviti drage goste. Med gostim špalirjem množice, ki je napolnila vse ulice, po katerih so se vozili, so se odpeljali proti Postojni.

Izročitev odlikovanj našim najvišjim predstavnikom v vladni palači.

V Zagrebu je bil prirejen visokim poljskim gostom in maršalu Titu veličasten sprejem

Zagreb, 22. okt. (Tanjug). Včeraj so prebivalci Zagreba pričakali pristrčno in z navdušenimi manifestacijami visoke goste, predstavnike bratskega poljskega naroda.

Ze dolgo pred prihodom posebnega vlaka v Zagreb se je zbrala na trgu pred postajo in na ulicah, po katerih naj bi šla kolona avtomobilov z visokimi gosti, ogromna množica ljudstva. Na peronu je bila postrojena častna četa z godbo.

Prihod posebnega vlaka z visokimi gosti so pozdravili z odigranjem koračnice. Generalmajor Vaso Jovanović je izročil predsedniku poljskega Narodnega sveta g. Boleslawu Bierutu raport. Potem ko je vojaška godba zaigrala poljsko in jugoslovansko himno, je izvršil predsednik g. Bierut pregled častne čete. Nato je predsednik Prezidija Narodnega sabora Hrvatske Vladimir Nazor pozdravil visoke goste in jim želel dobrodošlico, v kateri je rekel:

»Gospod predsednik poljskega Narodnega sveta! Gospod maršal Poljske!

Vsa Ljudska republika Hrvatska, posebno pa mesto Zagreb, sta srečna, da ste ju počastili s svojim obiskom. Da pa nam je veselje še večje, je z vami tudi naš maršal Tito. Bratske niti so že od nekdaj vezale dvoje slovanskih narodov, Poljake in Hrvate, toda vidite, nastopil je čas, do bodo postale vezi med demokratično Poljsko in novo Jugoslavijo drugačne, stvarne, čvrste, neporušljive. Nastopil je čas, da bo postalo tisto, o čemer smo sanjali in si želeli, resnica in da bo tudi rodilo sad, ki ga bodo uživali naši narodi. Vaš prihod je jamstvo za to. Čeprav bi bilo vaše bivanje še tako kratko med nami, bo za nas velik dogodek in zato vam vzklikamo: Dobrodošli!»

Predsednik Bierut se je zahvalil predsedniku Nazoru z besedami:

»Bratje Hrvati! Zahvaljujem se vam za pristrčen, bratski sprejem. Skupno smo se borili za svobodo, sedaj pa se skupaj borimo za trajen mir. Sprejmite od moje strani v imenu poljskega naroda pristrčen bratski pozdrav! V imenu vlade LR Hrvatske je želel

Nadaljevanje s 1. strani.

skupnega cilja, za katerim stremimo. Ta skupni cilj pa je izgradnja demokratičnega in pravičnega reda.

Prosimo, da se izroče odlikovanja naslednjim: predsedniku Slovenskega narodno osvobodilnega sveta Josipu Vidmarju, predsedniku vlade Ljudske republike Slovenije Mihi Marinku, podpredsedniku zveze vlade Edvardu Kardelju in generalmajoru Danilu Lekiću.

Šef kabineta predsedstva Narodnega sveta g. Walawski je nato v poljsčini prečital ukaz o odlikovanju podpredsednika vlade FLRJ tovariša Edvarda Kardelja z najvišjim poljskim vojaškim odlikovanjem »Grünwaldskim križcem«, nakar je predsednik poljskega Narodnega sveta g. Boleslaw Bierut pripel odlikovanje na prsi tovariša Kardelja. Nato je šef kabineta g. Walawski prečital ukaz o odlikovanju predsednika Prezidija SNOS-a tovariša Josipa Vidmarja in predsednika vlade LRS tov. Mihe Marinka z visokim civilnim odlikovanjem »Polonia restituta« z zvezdami. Prav tako je bil z visokim poljskim odlikovanjem odlikovan komandant IV. armade generalmajor Danilo Lekić.

V imenu odlikovancev se je v krajšem govoru zahvalil tovariš Miha Marinko, ki je izjavil, da so ta odlikovanja počastitev slovenskega naroda in manifestacija tesnega prijateljstva poljskega in narodov Jugoslavije.

dobrodošlico predsedniku Bierutu in ostalim visokim poljskim gostom drugi podpredsednik LR Hrvatske dr. Rade Pribičević; rekel je:

»Pozdravljam vas v imenu ljudske vlade Hrvatske kot predstavnike nove Poljske. Naši narodi so imeli v preteklosti enako usodo in enako trpljenje. Danes korakajo slovanski narodi, združeni v bratstvu z veliko Sovjetsko zvezo na čelu in podpirani od progresivnih sil vsega človeštva, odločno naprej za mir, za napredek in boljše življenje vsega človeštva.«

Prezidij Sabora LR Hrvatske je priredil svečano kosilo na čast visokih poljskih gostov

Zagreb, 22. oktobra (Tanjug). Prezidij Sabora LR Hrvatske je priredil v Tomislavovem domu na Sljemenu svečano kosilo na čast predsednika poljskega Narodnega sveta g. Boleslaw Bieruta, maršala Poljske g. Mihala Role Zymierskega in ostalih poljskih gostov. Kosilo so prisostvovali: maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito, predsednik Prezidija Sabora LR Hrvatske Vladimir Nazor, ministri zveze vlade Aleksander Ranković, Milovan Djilas, Todor Vujašević, Frane Frol, načelnik generalštaba JA generalmajor Koča Popović, predsednik komiteta za kulturo in umetnost Vladislav Ribnikar, podpredsednika LR Hrvatske Franjo Gazi in Rade Pribičević s člani vlade, veleposlanik FLRJ na Poljskem Božo Ljubović, veleposlanik republike Poljske v Beogradu Jan Karol Wende ter zastopniki sindikatov.

Visoke poljske goste je pozdravil predsednik Prezidija Sabora LR Hrvatske Vladimir Nazor z naslednjo zdravico:

Gospoda in tovariši!

Ta ponedeljek je za nas vse svečan dan. Dogodilo se je nekaj, česar ne bi mogli nikdar upati. Uresničuje se ena naših najlepših sanj. Predsednik Narodnega sveta republike Poljske in maršal Poljske sta med nami in z njima je tudi naš voditelj maršal Tito. Vrhovi Poljske in Jugoslavije, teh dveh slovanskih držav, so v najbližjem stiku in jih obseva svet sonce svobode. Južne in Severne Slované delijo široki prostori, ki so nastanjeni s tujimi ljudmi. Vsi močogi zidovi so bili zgrajeni med nami in Severnimi Slovani, med nami in Poljaki. Baltško in Jadransko morje je bilo videti, kakor da bi pripadalo nekemu drugemu svetu, vendar smo imeli mi, kakor tudi Poljaki nekaj skupnega in to je bilo dolgotrajno in težko trpljenje. Kolikokrat smo bili prevarani, zasužnjeni, preganjani, razkosani, raztrgani ali pripeti na križ. Enako trpljenje skozi stoletja pa je kljub temu rodilo zblizanje na duhovnem polju. Vedno smo, pa četudi iz daleč, gledali na Poljake. Kdo izmed nas ni zvedel v razvoju dogodkov za Sobieskega, Kosciucka, pesnika in patriota Mickiewicza in druge. Slovanska ideja se je pojavila prvikrat v naši književnosti in znamenitem opisu Ivana Gundulića-Dubrovčana, ki slavi poljskega kraljeviča Vladislava, zmagovalca pri Hoczimi, pozneje vladarja Vladislava IV., ki mu je namenil naložo, da osvobodi ves Balkan iz tuječevega jarma. Spominjajo se teh davnih vezi s Poljaki v ozračju novih razmer in novih časov, dvigam to čašo v čast gospoda predsednika nove Poljske, na čast gospoda maršala prav te bratske slovanske republike.

Ko se je predsednik g. Boleslaw Bierut zahvalil za besede:

Predsednik Bierut se je zahvalil dr. Pribičeviću z besedami:

»V imenu ljudstva Poljske republike se vam zahvaljujem za pristrčen sprejem. Ista borba, isto trpljenje in isti napor za dokončno osvoboditev so zedinili naše narode v bratstvu. Poljski narod goji veliko ljubezen in simpatijo do bratskih narodov Jugoslavije. Naj žive bratski narodi Jugoslavije!»

Visoke poljske goste in maršala Tita so pozdravile na trgu pred železniško postajo z navdušenim vzklikanjem nepregledne množice ljudstva. Kolona avtomobilov je krenila v smeri Zrinjevcu proti Trgu republike, odkoder je krenila proti predsedništvu vlade LR Hrvatske.

V poslopuj predsedništva vlade so se zadržali visoki gosti z maršalom Titom v krajšem razgovoru s predstavnik ljudske oblasti na Hrvatskem. Ob tej priliki so pozdravili poljske državničke in maršala Tita zagrebški pionirji in jim izročili šopke cvetja.

rut zahvalil za pristrčne besede predsednika Prezidija Sabora LR Hrvatske, je med drugim rekel:

»Dragi prijatelji! V imenu poljske delegacije se pristrčno zahvaljujem za tople besede gospoda predsednika Nazorja. Nas Slované je vezala skupna usoda skozi stoletja. Nas Slované so zasluževali Nemci, nas je vezala skupna borba proti zatiralcem. V tej borbi se je rodilo med našimi narodi iskreno prijateljstvo. V zgodovini smo vedno bili z vami in vedno smo z veliko pozornostjo spremljali vašo borbo in vaše uspehe. Slovanski narodi so se borili na Balkanu v teku svoje zgodovine proti turškemu navalu. Naš veliki pesnik in državnik Teodor Toman Miljkovski je zelo lepo opisal borbo slovanskih narodov proti turškemu napadalcu na Balkanskem polotoku.

Ko smo bili pod nemškim jarmom, smo vedno mislili na borbo, ki so jo vodili slovanski narodi na Balkanu. Borili smo se in povežala nas je čvrsta skupna borba. Maršal Tito, heroj in voditelj narodov Jugoslavije je bil tudi nam primer borbe in požrtvovalnosti. Tudi mi smo se borili tako, kakor ste se vi borili. Vaša borba nam je bila primer, kako se moramo boriti. Od vas smo se naučili, kako se je potrebno dvigniti z orožjem v roki proti sovražniku ljudstva in tudi naši partizani so odhajali v boj z imenom Tita na ustih, tako kot vaši.

Danes smo srečni, da smo lahko prišli v vašo državo in da jo spoznamo. Ti dnevi, ko smo pri vas, so najlepši dnevi v našem življenju. Tukaj doživljamo tisto, kar se nikdar prej nismo doživeli. Vaš polet in vaš primer, kako se je potrebno boriti za obnovo države, za novo družbeno ureditev in lepšo bodočnost, je zastopilo pri nas najgloblji vtis. Lahko povem, da nas je močno osupnilo tisto, kar smo videli in kako vaši narodi, vaši državljani, vaša mladina in vaši otroci do najmlajšega živijo za idejo izgradnje nove družbene ureditve in za boljšo bodočnost. To je za nas zgled, kako naj se borimo in kako naj živimo za novo prihodnost. Hvaležni smo vam, da ste nam nudili možnost, da smo se seznanili z vašo državo in želimo, da bi naše prijateljstvo, ki se je rodilo v borbi, zavarovalo pot k boljši bodočnosti. Še bolj naj nas to zbliža z vami, ker so naša pota enaka. Tisto navdušenje, ki giblje vaše narode, bo za nas vedno primer, kako naj se borimo za ustvaritev nove bodočnosti.

Naj živijo narodi Jugoslavije, polni navdušenja in ustvarjalne volje za delo!

Nato so nazdravili predsednik vlade LR Hrvatske Franjo Gazi, maršal Poljske g. Mihail Rola-Zymierski in predsednik Društva za kulturno sodelovanje med Hrvatsko in Poljsko dr. Han.

Življenje in delo naših gostov - vodilnih mož bratske republike Poljske

Boleslaw Bierut

Predsednik Narodnega sveta Poljske Boleslaw Bierut je po poklicu tipograf. Rodil se je 10. aprila 1892 v Lublinu, njegov oče je bil delavec. Ze v zgodnji mladosti je pokazal Boleslaw Bierut veliko zanimanje za življenje in organiziranje delavcev. Ustanovil je prosvetno društvo »Bodočnost«, ki je postalo zibelka demokracije in napredka. Ko mu je bilo 20 let, je urejeval ilegalni delavski list. Pozneje je odpotoval v inozemstvo, kjer je študiral v Berlinu, Münchenu in na Dunaju. Leta 1932 se je vrnil v domovino in se z vso vnemo posvetil organiziranju demokratičnega gibanja. Zaradi protifašističnega delovanja je bil obsojen na 7 let ječe.

Med okupacijo je bil Bierut eden izmed glavnih organizatorjev neizprosne borbe poljskega naroda proti nemškemu okupatorju in vneto je pripravil pot novi Poljski, zgrajeni na pravi demokraciji, bratstvu in sodelovanju z vsemi svobodoljubnimi narodi. V Varšavi je v najtežjih dneh organiziral podtalni parlament poljskega naroda, ki je imel konec leta 1945 prvo sejo. Udeležili so se je zastopniki političnih strank in naprednih političnih organizacij. Bierut je predsedoval zgodovinski seji poljskega Narodnega sveta 21. julija 1944, ko je bil ustanovljen Poljski komitet narodne osvoboditve. To je bila prva vlada na osvobojenem ozemlju Poljske. Tako je postal Boleslaw Bierut nosilec suverenosti poljske države in dejanski predsednik obnovljene rep. Poljske.

Maršal Mihail Rola-Zymierski

Maršal Poljske in minister za narodno obrambo Mihail Rola-Zymierski se je rodil 4. septembra 1890 v Krakovu kot železničarjev sin. V rojstnem mestu je doživel srednjo in visoko šolo. Ze kot študent je deloval v vrstah napredne mladine. Med okupacijo je vodil oficirsko organizacijo in sodeloval je v partizanski narodni gardi. Na seji

Izročitev visokih poljskih odlikovanj političnim in vojaškim voditeljem LR Hrvatske

Zagreb, 22. oktobra. (Tanjug). Včeraj ob 19 je bila izvršena v predsedništvu vlade LR Hrvatske v imenu Prezidija poljskega Narodnega sveta svečana izročitev visokih poljskih odlikovanj političnim in vojaškim voditeljem LR Hrvatske.

Na svečanosti so bili prisotni predsednik poljskega Narodnega sveta g. Boleslaw Bierut, maršal Poljske Mihail Rola-Zymierski, ostali visoki gosti iz Poljske in poljski veleposlanik v Jugoslaviji g. Jan Karol Wende.

Pred izročitvijo odlikovanj je sporočil predsednik poljskega Narodnega sveta g. Boleslaw Bierut prisotnim odlikovanjem poljskega Narodnega sveta o odlikovanju ter poudaril, da pomeni izročitev odlikovanj obnem tudi izraz globokih simpatij, ki jih goji poljski narod do narodov FLRJ.

Tržaška konzulta poziva tržaške delovne množice na bratsko sodelovanje

Trst, 22. okt. Dopisnik Tanjuga poroča: V nedeljo 20. oktobra zjutraj je bilo redno zasedanje tržaške konzulte (parlament), ki je bil izvoljen po osvoboditvi Trsta. Na zasedanju je podal poročilo o pariški konferenci in delu delegacije Juljske krajine v Franciji in Belgiji predsednik Osvobodilnega sveta za Trst tov. Pogassi. Ko je omenil, da konferenca štirih lahko prinese kake spremembe v tržaškem statutu, je poudaril, da leže glavne naloge na ljudskih množicah (samih in pravih demokratih, združenih v enotni fronti, v okviru katere se morajo boriti za pridobitev ustavnih svoboščin začasno demokratično vlado in da izvolijo ustavodajno skupščino, ki mora biti izraz ljudske volje, ki bo dala demokratični in antifasistični pečat novim zakonom. Demokratična vlada bo jamčila s svojim demokratičnim delovanjem in z dobri gospodarskimi vezami z zaledjem za blaginjo mesta ter demokratične svoboščine ter tako preprečila gospodarski propad mesta in temu

KOROŠKE IN OKUPACIJSKE OBLASTI ŠE VEDNO ZAPIRAJO KOROŠKE SLOVENCE

Koroška deželna vlada in okupacijske oblasti kljub svečanim obljubam, ki so jih dale ob neštetih prilikah, dosedaj še niso izpolnile niti ene, marveč nasprotno, na Koroškem se še vedno nadaljuje preganjanje Slovencev in usmerja upravljanje Slovenske Koroške po načelih Heimabunda. Ves varnostni aparat je tako prepojen z nacističnimi elementi in sovražnim razpoloženjem do zavednih Slovencev, da se slovensko ljudstvo one počuti več varno.

Zapiranje Slovencev in hišne preiskave pri slovenskih antifasistih so postale vsakdanji pojav, tako da se slovensko ljudstvo že vprašuje, če se danje oblasti v preganjanju slovenske-

poljskega Narodnega sveta konec leta 1945 je bila formirana iz partizanskih odredov poljska narodna vojska in vrhovno poveljstvo je bilo poverjeno Zymierskemu, ki je bil takrat še general. Organiziral je vseljudsko partizansko borbo proti Nemcem in ko je prišla v ZSSR organizirana prva poljska armada, se je narodna vojska združila z njo in Zymierski je postal vrhovni poveljnik poljske vojske. Pod njegovim poveljstvom je prodirala poljska vojska skupno s herojsko Rdečo armado do Berlina. Za zasluge v borbi proti nemškemu okupatorju je poljski Narodni svet imenoval Zymierskega za maršala Poljske. Njegove velike zasluge so bile priznane tudi v zaveznikih državah in maršalove prsi krasi najvišja odlikovanja Poljske, Sovjetske zveze, Jugoslavije, Francije, Anglije, Amerike in Belgije.

Vladislav Kowalski

Minister za kulturo in umetnost poljske vlade Narodne enotnosti Vladislav Kowalski, ki je tudi znan poljski književnik in politik, je kmečki sin. Rodil se je leta 1894 in po prvi svetovni vojni je deloval v radikalni kmečki stranki »Osvoboditev« kot član glavnega odbora. Napisal je več zanimivih romanov in povesti, in med najprednimi poljskimi književniki zavezoma vidno mesto. Med okupacijo je aktivno delal v nelegalnem političnem osvobodilnem gibanju.

Henrik Swiatowski

Minister za pravosodje v poljski vladi, Henrik Swiatowski je po poklicu advokat. Rodil se je leta 1896 in visokošolske študije je doživel v Varšavi. Leta 1923 je vstopil v poljsko socialistično stranko. Deloval je v njenih organizacijah, pa tudi v sindikatih. Med okupacijo so ga Nemci internirali v zloglasnem taborišču Oswiecimu. V varšavski vstaji je sodeloval kot oficir narodne vojske.

Z redom komanderskega križa z zvezdami »Polonia restituta« sta bila odlikovana predsednik prezidija Sabora LR Hrvatske Vladimir Nazor in predsednik vlade LR Hrvatske g. Vladimir Bakarič.

Z redom komanderskega križa »Polonia restituta« je bil odlikovan Dragutin Sajli, predsednik MLO mesta Zagreba.

Z redom oficirskega križa sta bila odlikovana podpredsednik vlade LR Hrvatske dr. Rade Pribičević in msgr. Svetozar Rytig. Z redom zlatega križa za zasluge sta bila odlikovana profesor Jurije Benetič in dr. Josef Ham.

Z redom »Gruenwaldskega križa« II. stopnje sta bila odlikovana generalmajor Ivan Krajačič in generalmajor Rade Zigič.

V imenu odlikovancev se je zahvalil predsednik Prezidija Sabora LR Hrvatske Vladimir Nazor.

slededeo nujnost selitve strokovnih delovnih moči.

Tudi drugi člani konzulte so poudarjali nujnost združenega nastopa vseh pravih demokratov v borbi za demokratično ustavo.

Ob zaključku zborovanja so člani konzulte soglasno sprejeli resolucijo, v kateri izražajo pohvalo delegaciji Juljske krajine v Parizu, in pozivajo na iskreno in bratsko sodelovanje širokih italijanskih in slovenskih delovnih množic z vsemi sloji prebivalstva, ki ne glede na osebno mnenje čutijo, da je potrebno združiti vse poštene in tvorne sile, da se tako prepreči šibkim in slabo zakrinkanim reakcionarim klikam, da bi ponovno uveljavili svojo oblast. Dalje izražajo svoje mnenje, da bi statut tržaške svobodnega ozemlja, ki je bil predložen svetu štirih s strani mirovne konference, ponižal teritorij na položaj kolonije. Zaradi tega pozivajo vse demokratične sile, organizacije in posameznike, da se pridružijo akciji, v katere načrtu je zagotoviti mestu delo, blaginjo in napredek na vseh področjih.

Koroški Slovenci se dobro zavedajo, da hočejo avstrijske in okupacijske oblasti s preiskavami, aretacijami in zapori antifasistov zavirati njihovo delo za osvoboditev in demokracijo.

O novi vojski Poliske

Glasilo Poljske vojske »Poljska zbrojna« je konec septembra t. l. objavilo intervju maršala Mihaila Rola Zymierskega s tujimi novinarji, katerega prinašamo v preopadu.

Konec meseca septembra je dal v Varšavi maršal Mihail Rola-Zymierski v prisotnosti svojega namestnika, divizijskega generala M. Spihalskega in načelnika oddelka za informacije ministrstva zunanjih zadev V. Groša, intervju tujim novinarjem, ki so mu postavili vrsto vprašanj.

Vprašanje: Kakšna je razlika v organizaciji armade do l. 1939 in danes?

Odgovor: Razlika je velika. Do leta 1939 je bilo v sestavi nekdanje poljske armade 50 pešadijskih divizij, 10 konjeniških brigad (30 polkov), poleg tega še oklepne in motorizirane enote, katerih je bilo vsega nekaj divizionov. Aviacija je štela nekaj polkov in ni bila oskrbovana z dovoljno količino materiala.

Danes ima Poljska vojska 16 pešadijskih divizij, 5 polke konjenice — namesto 50. Ostali del vojske sestavljajo polki aviacije in tankovske enote. Torej je že sam sestav vojske drugačen kot je bil leta 1939. Naveden nisem popolnega številskega sestava, ampak samo splošno organizacijsko koncepcijo Poljske vojske.

Vprašanje: Ali ste se pri novi organizaciji vojske mnogo naučili iz izkušenj Rdeče armade?

Odgovor: Da, mnogo. Nobenega dvoma ni, da sta organizacija in oskrba Rdeče armade v borbi z Nemci dobro položili svoj izpit. Prav tako je res, da so nam dali oficirji Rdeče armade, ki so pomagali pri organizaciji naše vojske, svoje izkušnje in organizacijske principe njihove armade. To ni moglo biti drugače in je povsem naravna stvar.

Vprašanje: Kakšna je razlika v odnosih družbe do vojske pred vojno in sedaj?

Odgovor: Ideja za osnove in organiziranje Poljske vojske je vznikla iz neobhodne potrebe borbe z nemškimi okupatorjem, kar že predstavlja osnovno razliko v odnosih družbe do vojske pred vojno in sedaj, tem bolj, ker je bila nekdanja poljska armada, posebnost pa še njeni oficirski kadri, neprijateljsko razpoložena do ZSSR. Mi smo vojska, ki je v službi svojega naroda in države in od tod izvira naš odnos do družbe in države — ki je tak, kakršnen mora biti ta odnos v demokratični državi. Oficirski kadri Poljske vojske niso več razred, ki hoče vladati; danes so to demokratični kadri.

Z Rdečo armado nas spaja zveza in bratstvo po orožju. Neprijateljskega odnosa do ZSSR ali sanacijske igre (sanacijat — skupina simpatizerjev Pilsudskega — prev.) z Nemci, se ne more niti zamisliti več.

V glavnem lahko rečem, da je po težkih izkušnjah okupacije odnos družbe do vojske zelo dober. Poudariti moram, da goji družba veliko spoštovanje in občudovanje do svoje vojske. Kot dokaz naj služi tole — v vseh mestih, kjer so polki ali druge enote, nabavljajo prebivalci z nabiralnimi akcijami lepe zastave, ki jih predajajo vojski. Odnos vojske do družbe pa temelji na ideji, da vojska ne sme vladati, ampak da služi narodu in da je njegova oborožena sila, to se pravi, odnos mora biti tak, da je z vojsko treba upravljati.

Vprašanje: Kakšno je bilo število stanje armade do l. 1939 in kakšno je sedaj?

Odgovor: Do vojne je armada skupno z oficirskimi kadri štela 250 tisoč ljudi. Danes, v času miru, ima Poljska vojska 155 tisoč borcev. Nočem vas pa priveriti v zmoto in vam povem, da spadajo pod poveljstvo vojske tudi odredi »Wojska ochrony« — poganizace (Obmejna straža — prev.), ki šteje 25 tisoč borcev. To navajam zato, ker je to odrede organizirala armada, prihod-

nje leto pa bodo prešli pod drugo ministrstvo.

Vprašanje: Kakšno je bilo število stanje armade po koncu vojnih operacij?

Odgovor: 9 maja 1945 je Poljska vojska štela 650.000 borcev, ki so bili neposredno pod mojim poveljstvom.

Vprašanje: Ali Rdeča armada še sedaj pomaga Poljski vojski?

Odgovor: Da bi dal jasen odgovor na to vprašanje, moram ugotoviti, da tega vprašanja v tujem tisku ne tolmačijo pravilno, prav tako tudi ne, zakaj so pri nas v vojski še oficirji Rdeče armade.

Ko smo ustvarjali Poljsko vojsko, nismo imeli oficirskih kadrov. 15 tisoč nekdanjih oficirjev je šlo v nemško ujet-

Demokratske pridobitve nove Poljske so temelji za boljše življenje poljskega naroda

Predvojna Poljska je bila ena izmed zaostalih držav s staro agrarno ureditvijo. Čeprav je bilo kmečko prebivalstvo rešeno tlačanstva že sredi 19. stoletja, je bila še vedno skoraj polovica zemlje last 20.000 veleposestniških družin šlahte (plemstva). Sredi vasi so stali med revnimi kmečkimi kočicami razkošni veleposestniški dvorci; veleposestniki so imeli najlepša polja in gozdove. Kmet je bil odvisen od veleposestnikov ne le v gospodarskem, temveč tudi v duhovni in kulturnem pogledu. Šlahta je bila kljub vsem spremembam v Evropi v zadnjih desetletjih složna klica,

zajel površino 4.242.943 ha zemlje, med tem 1.844.771 ha gozdov, ki jih je prevzela država. Kmetom so razdelili 2 milijona 408.178 ha zemlje. Zemlja je prelo 382.000 družin, to se pravi okrog 1.850.000 ljudi. 71.965 družin kmetijskih delavcev je prevzelo 38,3% zemlje, 50 tisoč 754 kmetov brez zemlje je pa prejelo 17,6% zemlje; dalje je prejelo 30 tisoč 570 posestnikov, ki se niso mogli preživljati na premajhnih posestvih, 4,7 odstotkov zemlje, 126.605 malih posestnikov je prejelo 24,3% in končno 20.120 srednjih posestnikov je dobilo 4,1% zemlje. Razen tega je dobilo zemljo še

vzamemo kot primer delniške družbe in družbe z omejenim jamstvom, ki so delovale na Poljskem pred vojno, sprevidimo, da je bilo 63% temeljne glavnice teh družb v rokah tujih kapitalistov. Med vojno so se nemški okupatorji postarali vse poljske industrije, ob begu so je pa mnogo uničili. Po izgonu okupatorja ni bilo več formalnih lastnikov in ne prejšnjih ravnateljev. Nekateri so pobegnili z Nemci, drugi so se skrivali in se niso prijavili za težko delo obnove industrijskih podjetij.

Ostalo je pa delovno ljudstvo. Delavci so v najtežavnejših razmerah, prezeboj in lačni, izkopavali stroje izpod razvalin, vzpostavljali industrijske obrate in se borili proti sabotazi sovražnih agentov. Delali so prave čudeže, da so priskrbeli tovarnam surovine, gorivo in organizirali produkcijo.

Tovarne so bile obnovljene, industrijski obrati so začeli obratovati — brez tovarnarjev, brez kapitalistov, brez trustov in kartelov — z rokami in glavami delavcev in napredne inteligence, s požrtvovalnostjo ter naporu mlade poljske demokracije in demokratske poljske vlade.

Letos, 3. januarja je poljski začasni parlament potrdil to stanje ter soglasno sprejel zgodovinski zakon o poddržavljenju glavnih industrijskih strokov.

Podržavljene so naslednje gospodarske stroke glavne težke in srednje industrije: rudniki, petrolejska industrija, pridobivanje zemeljskega plina s predelovalno industrijo, elektrarne, vodovodi, topilnice, železarne, vojna industrija, koksarne, rafinerije spirita, sladkorne tovarne, žganjarne, pivovarne, tovarne kvasa, mlinci z zmogljivostjo nad 15 ton, velike oljarne, tekstilna in poligrafska industrija; prejšnji lastniki so prejeli odškodnino. Zasebna last ostanejo samo podjetja, ki zaposlujejo do 50 delavcev v enem posadu. Nova podjetja pa lahko zaposlujejo več delavcev. Podržavljena niso samoupravna in zadržna podjetja, ki imajo v poljskem gospodarskem sistemu velik pomen. Omeniti je treba tudi odlok o obveznih delavskih zaupnikih v podjetjih; z delavskimi zaupniki so delavci dobili odločen vpliv na proizvodnjo in s tem na gospodarsko življenje v državi. Delavec je postal pravi gospodar države in svojega podjetja. Napredoval je v socialnem pogledu. Po dosedanjih podatkih je nad 5500 narodnih delavcev postalo voditeljev, 800 med njimi so tovarniški ravnatelji. Agrarna reforma, ki je odpravila graščake in dala zemljo milijonom kmetov, ki to zemljo obdelujejo, in nacionalizacija industrije sta položili trdne temelje za gospodarsko ureditev nove demokratske Poljske.

Kmet, delavec in napredni intelektualci so postali pravi gospodarji v državi in hkrati so odgovorni za njeno prihodnost.

Te velike spremembe, ki so delno že končane, delno pa nastajajo na vseh področjih na Poljskem, so dobile svoj izraz tudi v zakonodaji. Teško je govoriti o eni zakonodaji, ker so prav za prav štiri. Zavojevalci so Poljski vsilili svojo zakonodajo, ki ne ustreza poljskemu narodu ne le zaradi tega, ker je vsiljena in zato tudi tuja, temveč tudi zaradi tega, ker povzroča velike težave in zmedo, ker se vsak del države upravlja po drugih zakonih. Ta zakonodaja je še tem manj primerna, ker je nastala v prejšnjem stoletju, ko je na Poljskem kapitalizem nastajal, ali pa je bil ponekod že precej dobro razvit. Ta zakonodaja ni ščitila delavskega razreda in zato je ni mogoče več uporabljati v demokratski Poljski.

V zvezi s tem je poljska vlada sklenila lani junija, da unificira zakonodajo, to se pravi, da namesto starih zakonov zavojevalca uvede novo poljsko zakonodajo, ki bop prilagojena potrebam demokratske Poljske. Pravosodno ministrstvo se je odločilo lotiti dela. Sodelujejo številni ugledni poljski pravniki in tako imenovana posvetovalna in presojevalna komisija, ki jo sestavljajo zastopniki političnih strank, sindikatov, tiska itd. Tako ima samo ljudstvo vpliv na izdelavo zakonov, ki bodo zato ustrezali potrebam ljudstva.

V kratkem času so bili sprejeti številni pravni predpisi. Med najpomembnejše spada nedvoumno novi zakon o civilnem zakonu, ki so po njem veljavni vsi civilni zakoni, registrirani v civilnem matičnem uradu, in razporeke, ki jih izrečejo državna sodišča.

Potem je bil sprejet zakon o civilnih matičnih uradih; po tem zakonu je prišlo pod pristojnost civilnih uradov vodenje matičnih knjig vseh državljanov, ne glede na njihovo narodnost in veroizpoved.

Obdelani so tudi zakoni o razmerju med starši in otroci, o varstvu, o dednem pravu in civilni zakonik.

Tako bodo izpraznena vsa vprašanja državljanov, ki so hkrati z zakonom o agrarni reformi in nacionalizaciji pravni temelj demokracije na Poljskem.

(dr. M. Jakobiec: Sodobna demokratska Poljska)

* Opomba uredništva: Dodatno k tem zakonom je Krajova rada narodova sprejela nov volivni zakon. Ta zakon bazira na poljski ustavi iz leta 1921 in volivnem redu iz leta 1922. V njegovo osnovo so položena načela, s katerimi so zajamčene svobodne demokratske volitve s splošnim tajnim, neposrednim in proporcionalnim glasovanjem. Po novem volivnem zakonu imajo volivno pravico vsi državljani ne glede na spol, ki so izpolnili 21. leto, do dneva objave ukaza o volitvah. Na referendumu 30. junija t. l. je poljsko ljudstvo odobrilo vse te reforme in tako tudi formalno sankcioniralo veliko zakonodajno delo poljske vlade. Vsi ti zakoni močno utrjujejo demokratski značaj nove Poljske.

Maršal Rola Zymierski, g. Boleslav Bierut, maršal Tito in ostali gostje na balkonu hotela »Toplice« na Bledu.

ništvo. Velik del teh je prešel v Romunijo in Madžarsko, od tam pa v Francijo in Anglijo. Tretji del prejšnjih poljskih oficirjev je bil v Sovjetski zvezi. Ti oficirji so skupaj z Andersevo armado odšli iz ZSSR. Ostali so samo poedinci, popolnih enotnih kadrov ni bilo.

V tej težki dobi nam je Sovjetska zveza nudila pomoč v oskrbi in oborožitvi; dali so nam tudi oficirje, ki so nam pomagali organizirati in vežbati našo armado. Tega v nozemstvu ne morejo, ali nečijo razumeti. Mi smo bili takrat v težki situaciji in smo sami prosili vodstvo Rdeče armade, da nam odredi svoje oficirje kot vodilni in instruktorski kader.

Po 9. maju 1945. pa ni prišel niti eden sovjetski oficir v Poljsko vojsko, ker imamo že izveštane kadre poljskih oficirjev. Ko smo izvedli demobilizacijo, smo demobilizirali prav tako tudi oficirje Rdeče armade, ki so odšli nazaj v Sovjetsko zvezo. Od junija 1945 se je vrnilo okrog 14 tisoč oficirjev Rdeče armade in vsakemu od njih smo se zahvalili za pomoč pri vežbanju naših novih kadrov. Ti so napravili Poljski vojski veliko uslugo. Med temi 14 tisočimi oficirji je bilo 40 generalov. Te številke so točne in bodo objavljene. Danes je v Poljski vojski le 4,5 odstotkov sovjetskih oficirjev, ki so nam še potrebni kot instruktorji.

Dodati moram še, da so bili 1918 do 1919. leta, ko je general Haller v Franciji ustvarjal poljsko armado, vsi poveljniki divizij, polkov in bataljonov francoski oficirji. Prav tako je bilo tudi šolanje v prejšnji poljski armadi v rokah francoskih oficirjev. Polkovnik Fozy je

ki si ni lastila le pravice do sodelovanja v državnem, političnem, gospodarskem in kulturnem življenju. Zakon o agrarni reformi je bil sicer sprejet na Poljskem že l. 1921, vendar poljska demokracija ni bila tedaj dovolj močna, da bi ga uveljavila. Režim Pilsudskega in njegovih naslednikov se je opiral predvsem na veleposestniški element.

Uvedba agrarne reforme v novi demokratski Poljski je bila prva ter poglavitna naloga. Izpolnjena je bila kmalu. Temu je treba pripisati, da se je povse spremenila socialna gospodarska struktura Poljske in končno je bil povsem odpravljen tudi razred šlahte — opore poljske reakcije.

Zgodovinski odlok o agrarni reformi, ki je bil objavljen 6. septembra 1944, je

bil v Varšavi do 1928 komandant Višje vojne šole.

Vprašanje: Ali je v načrtu tudi vojaški pouk?

Odgovor: Seveda. Prihodnje leto bomo začeli organizirati Višjo vojaško šolo, v kateri bomo poučevali višje generalšabne oficirje. Sedaj imamo na Poljskem 17 oficirskih šol in 2 višji šoli, v katerih poučujemo poveljnike čet, bataljonov in polkov.

Zaenkrat nismo predvidevali, da bi naši oficirji študirali v inozemskih vojn akademijah, možno pa je, da bomo prihodnja leta pošiljali naše oficirje v Moskvo in v Francijo. Ko sem se pogovarjal z generalom Eisenhowerjem, mi je obljubil, da bo poslal nekaj ameriških instruktorjev v našo akademijo.

20.811 obrtniških družin. Okrog 450.000 hektarov zemlje ni bilo parcelirane, ampak je bila izročena za obnovo in povečanje Varšave ter v druge namene. 10.000 ha zemlje je prejelo 83 znanstvenih raziskovalnih zavodov, 63.000 ha državne žrebnarne, 135.000 ha vzorne živilnoredske postaje in 15.700 ha kmetijske šole. Ustanovljeno je bilo 9 kmetijskih licejev, 10 kmetijskih gimnazij, 47 kmetijskih osnovnih šol, 1 posebna šola, 93 višjih šol in 4 ljudske univerze. Skupno je ustanovljeno okrog 700 takšnih šol, medtem ko so prevzeli samo 23 starih. Vse druge so nove. V šolah poučuje nad 900 učiteljev 6000 dijakov. Ob temnem sodelovanju sindikatov je bila podeljena zemlja za 53.814 predmestnih vrtov. Razen tega je namenjeno okrog 4600 ha zemlje kmetijskim pridelovalnim središčem, ki oskrbujejo menze industrijskih delavcev in nameščenecv, živčih v mestih. Za osebe, ki se bodo šele vrnile, kakor za kmetijske delavce iz prenaseljenih krajev, je ostala rezerva okrog milijon hektarjev zemlje.

Vse to je bilo storjeno doslej, za prihodnost so pa pripravljene nadaljnje načrti za preureditev agrarnega sistema in dvig agrarne kulture.

Po pomenu druga velika pridobitev poljske demokracije je podržavljenje industrije.

Predvojna Poljska ni bila gospodarsko neodvisna. V rudarstvu in topilstvu je bilo investiranega 52,5% tujega kapitala, v petrolejski industriji 87,5%, v elektrotehnični 66,1%, v kemični 59,9%, v elektrarnah in vodovodih 81,3% in v zavarovalnicah 59,1%. Če

Poljska delegacija na mirovni konferenci v Parizu

Bratstvo in zavezništvo med slovenskimi narodi kot ena izmed temeljnih, trdnih postavk demokracije, napredka in miru v današnjem mednarodnem življenju, se je skovalo v težkih preizkušnjah zadnje vojne, skovalo se je v obrambi in v borbi proti fašističnemu agresorju, ki je vsem slovenskim narodom v enaki meri grozil ne samo s suženjstvom, ampak s popolnim fizičnim iztrebljenjem. Slovenski narodi so bili v zadnji vojni izpostavljeni najbolj neposrednim in najbolj brezobzirnim udarcem nemškega in italijanskega fašizma, njihove žrtve v vojni so bile največje in največji je bil njihov delež pri končni zmagi zavezniških narodov nad fašizmom. Obogateni z usodnimi izkušnjami so slovenski narodi izšli iz vojne proti fašizmu ne samo kot zmagovalci, ampak — tesno združeni okrog Sovjetske zveze — kot zavestni nosilci miru, pravičnosti, napredka in sodelovanja med vsemi svobodoljubnimi narodi sveta.

Ta globoka napredna in demokratska vsebina prijateljstva slovenskih narodov je prišla do jasne in konkretnega izraza prav na mirovni konferenci v Parizu.

posredno zainteresirana. Tako se je delavnost poljske delegacije na mirovni konferenci v Parizu morala omejiti predvsem na vprašanje mirovne pogodbe z Italijo.

Na politično teritorialni komisiji za Italijo je poljska delegacija vložila vse sile za to, da bi prišlo do pravične razmejitve med Jugoslavijo in Italijo. V zavesti, da je edino etnična meja tista, ki lahko prepreči vse bodoče spore in ki je garancija trajnega miru, je poljska delegacija na vsej črti podprla pravične zahteve, ki so jih na konferenci iznesli jugoslovanski predstavniki. Oboroženi z dragocenimi zgodovinskimi izkušnjami, ki jih je imel poljski narod z mednarodnim pristaniščem Gdansk, so poljski delegati opozarjali predstavnike držav, zastopanih na konferenci, da ne gre Trsta nasilno ločiti od njegovega naravnega zaledja in da bi taka ločitev imela najbolj usodne ekonomske posledice tako za Trst kakor za njegovo zaledje. Poljski delegat Winiewicz je ponovno poudaril pred politično teritorialno komisijo za Italijo — kakor je to poudaril tudi še poljske delegacije Razimowsky na plenarnem zasedanju — da je najbolj naravna rešitev tržaškega problema ta, da Trst pripade Jugoslaviji. Če pa se konferenca že odloči za ustanovitev svobodnega tržaškega ozemlja, potem je treba Trstu zagotoviti najtesnejše ekonomske vezi z Jugoslavijo, vse oblasti na tržaškem ozemlju pa dati v roke ljudstvu.

Ko se je ustanovila posebna podko-

misija za statut Trsta, v kateri je bila zastopana tudi Poljska, je poljski delegat vložil vse sile v to, da bi prišlo v okviru te podkomisije do sporazumne rešitve, ki bi bila sprejemljiva za vse in ki bi zadovoljila tako interese tržaškega ljudstva kakor interese Jugoslavije. Kljub vsem naporom sovjetske, poljske in jugoslovanske delegacije do take rešitve ni prišlo. Delegacije angloameriškega bloka so si namesto poti sporazuma izbrale rajši pot preglasovanja. Z izglasovanjem francoskega predloga, ki v celoti osvaja nedemokratska in kolonialna načela ameriškega in angleškega predloga tržaškega statuta, je angloameriški glasovalni stroj postavil vse ostale države pred diktat. Poljski delegaciji je uspelo vnesti edino predlog, po katerem bo Svet ministrov pred svojo končno odločitvijo o statusu Trsta povabil tudi predstavnika Jugoslavije, da obrazloži svoje mnenje.

Pomoč, ki jo je poljska delegacija na mirovni konferenci nudila Jugoslaviji, je hkrati s pomočjo, ki so jo Jugoslaviji izkazovale ostale slovenske delegacije, predvsem pa delegacija Sovjetske zveze, trden dokaz neporušljivega sodelovanja med slovenskimi narodi in dokaz velikega pomena nove Poljske v boju za zmago pravičnosti in demokracije v svetu.

Zvesta demokratskim izročilom borbe poljskega naroda proti fašizmu je poljska delegacija storila na konferenci vse, da bi pomagala okrepiti demokratske sile v novi republiki Italiji in da bi preprečila nov povratek italijanskega fašizma. V tem smislu je poljska delegacija na mirovni konferenci predložila dva predloga k osnutku mirovne pogodbe z Italijo. Prvi predlog je šel za tem, da se izroče sodiščem in kaznujejo vsi vojni zločinci katerekoli narodnosti, ki

se danes nahajajo na ozemlju Italije. Ta predlog, ki je največjega pomena za zagotovitev miru in sodelovanja med narodi kakor tudi za nemoten demokratski razvoj v Italiji sami, je angloameriška večina zavrgla. Odbit je bil tudi predlog, ki ga je poljska delegacija stavila skupaj z ukrajinsko in po katerem bi bila Italija obvezana, da ne dovoli na svojem ozemlju nobene fašistične organizacije. Nadvse značilno za tendence, ki danes prevladujejo med diplomatskimi predstavniki angloameriških držav je, da je bil ta predlog za zavarovanje demokratskega razvoja v Italiji in za uničenje fašističnih elementov, ki ogrožajo danes obstoj italijanske republike, odbit.

V ekonomskem pogledu poljska delegacija Italiji ni postavila visokih reparacijskih zahtev kljub veliki vojni škodi, ki jo je med vojno utrpela. V vseh ekonomskih klavzulah mirovne pogodbe za Italijo, se je poljska delegacija borila za to, da bi Italiji onemogočen samostojen ekonomski razvoj in da bi nova Italija ne bila igračka v rokah tujega kapitala in tujih političnih interesov.

Predlogi poljske delegacije, njena pomoč Jugoslaviji, demokratskemu tržaškemu ljudstvu in demokratskim silam v Italiji ter drugod na mirovni konferenci v Parizu, vse to je dragocen prispevek za stvar napredka in demokracije v svetu.

V boju za zmago načel miru in demokracije, ki sta ga na pariški mirovni konferenci ob strani sovjetskih predstavnikov in predstavnikov ostalih slovenskih držav skupno bile poljska in jugoslovanska delegacija, ob nesebični in uspešni podpori, ki so jo pravičnim zahtevam jugoslovanskih narodov nudili predstavniki nove Poljske, se je prijateljstvo in zavezništvo med poljskim in jugoslovanskimi narodi še bolj okrepilo.

V nedeljo bomo volili naše preizkušene borce za demokratične pravice

Janez Hribar

Tov. Janez Hribar je bil kot kmečki sin rojen 1909. leta v Ložu. Ko je dovršil osnovno šolo, je delal na očetovem posestvu. Spoznal je delo in trpljenje kmeta, a tudi delavcev, ker je v njegovem kraju dokaj razvita lesna industrija. Že 1935. leta je začel organizirati in navduševati kmečke množice za borbo za demokratične pravice ter pred njimi razkrinkoval diktatorske režime. Aktivno je sodeloval pri Zvezi kmečkih fantov in deklet in organiziral pomoč španskim borbem. Ob ustanovitvi kmečko-delavskega gibanja je postal član njegovega odbora in podpisal proglas Zveze delovnega ljudstva. Bil je med prvimi člani Društva prijateljev Sovjetske zveze in njen organizator na Notranjskem.

Takoj po fašistični okupaciji je zapustil svojo domačijo in se ves posvetil organiziranju Osvobodilne fronte. Nekaj časa je bil aktivist-ilegalec, novembra 1941. leta pa je odšel v partizane. Postal je namestnik komandanta, februarja 1941 pa komisar bataljona Ljube Šerčerja. — Bil je junak, ki se je s svojimi borci udeleževal najtežjih borb na Dolenjskem, Notranjskem in Primorskem. V neprestanih bojih in pohodih je politično izgrajeval svoje borce in tudi sam raste ob njih. Postal je komisar Notranjskega oddela, junija 1943. pomočnik komisarja XIV. divizije, ob ustanovitvi XVIII. divizije pa komisar nove divizije. Januarja 1944 je bil imenovan za komisarja IX. korpusa, septembra 1944 pa za komisarja VII. korpusa, kar je bil do konca aprila lanskega leta.

Tov. Hribar je bil v prvi vladi Slovenije imenovan za ministra za kmetijstvo, kar je še danes. Ljudstvo krškega okraja ga pozna zlasti po tem, ker je tako za izseljeniški pas kot za kmetijstvo drugih predelov pokazal izredno razumevanje in osebnostno pomoč. Zato so ga volilci prve volivne enote krškega okraja izbrali za svojega kandidata v Ustavodajno skupščino.

Ing. Jože Levstik

Tov. Ing. Levstik Jože se je rodil 1908. leta v rudarskem revirju Zagorje. Tu je že v mladosti dobila spoznal izkoriščanje delavcev. Po končani srednji šoli se je vpisal na pravno fakulteto v Ljubljani in diplomiral 1931. leta. Želja po znanju agronomije pa ga je gnala naprej, da se je še isto leto vpisal na visoko kmetijsko šolo v Zagrebu, kjer se je pridružil skupini demokratičnih študentov.

Po razpadu Jugoslavije je bil med prvimi organizatorji osvobodilnega gibanja na ljubljanski mestni občini, kjer je bil kmetijski referent. Leta 1942 je postal sekretar OF v rajonu Poljane, junija istega leta pa je odšel v partizane. Nekaj časa je bil pomočnik komisarja bataljona, po nalogu IOOF pa je bil kmalu nato kot gospodarski strokovnjak in politični aktivist poslan v novomeško okrožje, kjer je bil vodja prve gospodarske komisije in pozneje sekretar okrožja Novo mesto. Po imenovanju upravne komisije pri Predsedstvu SNOS-a je postal načelnik oddelka za gospodarstvo, nato pa je pri Predsedstvu SNOS-a prevzel vodstvo oddelka za kmetijstvo.

V prvi vladi Slovenije je postal pomočnik ministra za kmetijstvo, nato sekretar pri predsedstvu vlade, sedaj pa je inšpektor Kontrolne komisije pri vladi LR Slovenije.

Tov. Levstik spada med tisto slovensko inteligenco, ki se je od vsega začetka vključila v OF in se aktivno udeleževala v osvobodilni borbi. Zato ga je ljudstvo prve volivne enote okraja Novo mesto (št. Jernej Skočjan) z navdušenjem izvolilo za svojega prvega kandidata v Ustavodajno skupščino LRS.

Tone Fajfar

Tov. Tone Fajfar je bil kot sin malega kmeta rojen 1913. leta na Sp. Brniku v kranjskem okraju. Izučil se je za strojnega stavca in se začel aktivno udeleževati v krščansko socialistični strokovni organizaciji. Leta 1940 je v imenu vodilnih krščanskih socialistov stopil v stik s predstavnikmi KPS za skupno borbo proti fašizmu. Ko se je osnovalo Društvo prijateljev Sovjetske zveze, je postal njegov član.

Dne 27. aprila 1941. leta se je kot predstavnik krščanskih socialistov udeležil ustanovnega sestanka Osvobodilne fronte in postal član njenega izvršnega odbora, kar je še danes. Avgusta 1941. leta se je moral umakniti v ilegalo, maja 1942 pa je z ostalimi člani IOOF odšel na osvobojeno ozemlje. V Narodno-osvobodilnem svetu (prvi začasni partizanski upravni) je prevzel posle poverjenika za prehrano. Na Kočevskem zboru odposlancev je bil izvoljen v Predsedstvo SNOS-a. Udeležil se je tudi zgodovinskega II. zasedanja AVNOJ-a v Jajcu in bil tam izbran v njegovo predsedstvo.

V partizanih je urejeval »Delavsko enotnost«, 1944. leta pa postal sekretar Nadzorne komisije pri IOOF. Konec 1944. leta je odšel v Beograd in postal sekretar ESZDNJ, februarja 1945 pa se je kot jugoslovanski delegat udeležil svetovne sindikalne konference v Londonu.

Anton Blejc

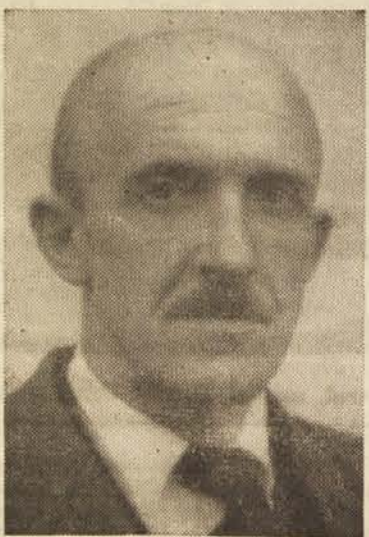
Tov. Anton Blejc je ključavničar v tekstilni tovarni v Jaršah pri Kamniku. Hkrati je predsednik sindikata in član kranjskega okrajnega izvršnega odbora. Ta mesta mu je ljudstvo zaupalo, ker ga pozna kot enega izmed svojih najboljših delavcev, ki se je že v časih predaprilske Jugoslavije boril za njegove pravice. Med sovražno okupacijo je bil aktivist OF in organizator ilegalne Delavske enotnosti, katere je bil tudi sekretar.

Volilci pete volivne enote kamniškega okraja so tov. Blejca Antona izbrali za svojega kandidata v Ustavodajno skupščino, ker ga poznajo kot vestnega in požrtvovalnega delavca tako pri stroju, kakor pri ESZDNJ in v ljudski oblasti.

Maja 1945 je bil postavljen za ministra za gozdarstvo, lanske jeseni pa za ministra trgovine in preskrbe vlade LRS. Izvoljen je bil tudi za ljudskega poslance za kranjski okraj. Volilci prve volivne enote okraja Kranj so ga zaradi njegovega dela izbrali za kandidata v Ustavodajno skupščino.

Ivan Trojar

Tov. Ivan Trojar, predsednik okrajnega odbora v Škofji Loki, kandidira v tretji volivni enoti škofojloškega okraja. Kot sin hribovskega kmeta na Ostrem vrhu nad Škofjo Loko je že v mladih letih moral prenašati na svoji koži težko življenje kmečkega otroka in pozneje ogleda. Poskusil je, kako trpi kajžar-delavec. »Vse sem poskusil in začel študirati, kako iz tega. To pot mi je pokazala šola OF. Oklenil sem se Osvobodilne fronte in postal njen obveščevalec. Trinaštridesetega pa sem odšel v ilegalo,« nam je pripovedoval.

V ilegali je bil Ivan Trojar sekretar okrajnega in okrožnega odbora OF. — Avgusta lani je bil izvoljen za predsednika škofojloškega okrajnega odbora. Volilci, ki so ga izbrali za kandidata, so mu to mesto zaupali, ker ga poznajo kot nesebičnega in požrtvovalnega človeka.

27. oktober — dan svobodnih volitev v prvo Ustavodajno skupščino slovenskega naroda!

Naše delo in uspehi Ljubljanska mestna podjetja

Mestna podjetja zavzemajo že pomemben delež v gospodarstvu mesta Ljubljane. Bilo jih je 5, danes jih je 27. Med komunalnimi so sledeča: plinarna, vodovod, električna cestna železnica, pogrebni zavod in vrtnarija. Važno nalogo opravljajo mestne menze. Med obrtno-industrijskimi so najvažnejša: klavnicna, ki ravnokar prevzema klanje živine v lastno režijo, kar je doslej oskrboval Navod. Prevzela bo tudi predelavo mesa, topilnico maslobo ter deloma distribucijo mesnih izdelkov, pri čemer bo skušala upoštevati krajevne potrebe posameznih četrti. »Megrade« ž krepko sodeluje pri obnovi s preko 200 zaposlenimi, »Meprom« prevozi mesečno povprečno 10.000 km s svojimi tovornimi avtomobili. Mestna čevljarna se približuje produkciji 1000 parov čevljev mesečno. Poleg moških čevljev je pričela z izdelavo močne obutve za mladino, kar je bilo doslej zelo zanemarljivo.

S. 1. novembrom preneha doslejšna nehijska popravilnica v Gradščini in se otvori nova v Komenskovega ulici. Mestna pekarna je reorganizirala svoj obrat. Otvorja nove poslovne enote pred Škofijo in na Jegličevi cesti. »Kroje« je v Ljubljani največja konfekcijska obrt in zadovolji tudi največja množična naročila. »Odeja« ima zmogljivost na tisoče prešitih odevi, strojno ali ročno delo. »Pohištvoo« dobavlja najcenejše tipizirano pohištvo. »Kleparstvo« izvršuje že velika dela na pomembnih stavbah. Med distributivnimi podjetji zavzemajo vidna mesta: manufaktura, galanterija, železo in moda, medtem ko so podjetja: povrtnina, sadje, mesni izdelki itd. šele v povoj.

Vsa mestna podjetja zaposlujejo skoraj 1.200 delovnih moči, ki so vsa povezana v sindikalnih podružnicah in pomagajo skupaj z upravniki pod-

jetij pri obnovi, določajo delovne norme, povečujejo storilnost dela in prispevajo k naporom ljudske oblasti, da si znižajo cene izdelkov ter tako zvišajo življenjski standard delovnega človeka. To je tudi eden glavnih namenov mestnih podjetij. V večini podjetij je bilo uvedeno poenoteno knjigovodstvo, v drugih ga pa uvajajo. Vse finančno poslovanje podjetij opravlja Mestna hranilnica, ki tudi daje potrebne kredite. Sestavljeni so tudi finančni načrti za leto 1947, ki pričajo, da lov za dobičkom ni namen ljudskih podjetij, ampak da stremijo po zvišanju produkcije in najcenejši distribuciji. V ta namen bodo potrebna popravila in razširitve podjetij, za kar je pri dosedanjih podjetjih določeno nad 60 milijonov din za prihodnje leto. Med najpotrebnejše ureditve spadajo: topilnica in ledenica na klavnici, razširitev vodovoda v Štepanjo vas in druge mestne dele, nov vodni rezervoar in vodne črpalke, trolejbus na Ježico in razširitev remize, nakup gradbenih strojev za »Megrade«, ustanovitev živilskega kombinata za sušenje in predelavo sadja, ureditev sadnih skladišč itd.

Naša mlada mestna podjetja seveda ne bodo zmogla prvo leto financiranja vseh teh investicij iz lastnih sredstev, zato bodo morala prejeti večji del sredstev iz splošnega mestnega proračuna. Mestnemu proračunu pa bodo podjetja oddajala svoje poslovne presežke.

Iz velikega prometa, ki o njem govorijo mesečna poročila mestnih podjetij, je razvidno, da so mestna podjetja postala že pomemben gospodarski čimbenik v državnem gospodarskem sektorju in že močno vplivajo na mestni proračun in čedalje bolj odločilno posegajo v mestno proizvodnjo in oskrbo.

Za pravilno razumevanje naše gradbene politike

Letošnja gradbena sezona gre h kraju. Če pregledamo naše gradbeno delo, vidimo, da se je razvijalo v dve smeri. Na podeželju so obnovitvene zadruge dosegle precejšnje uspehe pri obnavljanju kmečkih domov, za kar jim je bil nakazan 120 milijonski kredit. Vrednost napravljenih del je marsikje precej preseгла postavljeno normo 1:4. Poleg obnavljanja podeželja pa so se letos izvajala tudi velika javna gradbena dela, kot gradnja cest, železnice Preserje—Borovnica in gradnja hidrocentral ter tovarn. Za to je dobila naša republika več kakor 1 milijardo kredita.

V zvezi s temi gradnjami bi tu opozorili na nepravilno presojanje pomembnosti teh del, ki se kaže pri nekaterih ljudeh. Nikdar se pri nas še ni toliko gradilo kakor letos. Toda ko to ugotovljamo, pa se moramo zavedati, da so naše možnosti kljub temu omejene. Ne samo glede kredita, temveč še mnogo bolj glede materiala in delovne sile. Pri naših ljudeh se kaže veliko nagnjenje za jemanje kreditov, medtem ko pa dejansko teh ne zmoremo več porabiti, kakor približno eno milijardo. Za več, kakor smo rekli, nimamo ne materiala, ne delovne sile. Če pa to vemo, potem pa je jasno, da moramo postaviti vprašanje prioritete, to je vprašanje, kaj bomo najprej gradili, kaj pa bomo odložili za naslednja leta.

Nekateri ljudje, res je, da so redki, so mnenja, da bi pri nas najprej oporabili kar imamo porušenega, predvsem podeželje, šele potem da bi se lotili velikih novih gradenj, kot so ceste, železnice, hidrocentrale, tovarne. To mnenje je napačno. Osnovna naša naloga je ustvariti blagostanje delovnemu ljudstvu. Zato je potrebno utrditi ljudsko oblast, utrditi gospodarsko moč države, sicer nas bodo naši nasprotniki uničili. In končno, za blagostanje kmeta ni dovolj, če mu postavimo hišo, treba mu je dati še obleko in gospodinjske potrebščine, treba mu je dati orodje, stroje, umetna gnojila, treba je povišati donosnost njegove zemlje, treba je odpraviti nesorazmerje med cenami industrijskih izdelkov in kmečkih pridelkov. Vse našete naloge pa bomo dosegli le, če se bomo čim bolj gospodarsko osamosvojili. Zato bomo morali zgraditi dobra prometna sredstva, morali bomo izvesti elektrifikacijo, postaviti nove in nove tovarne. S temi nalogami ne moremo in ne smemo čakati na jutri, temveč jih moramo začeti takoj.

Tudi pri presojanju samih javnih del zaznamo očasi nekateri ljudje nepravilno stališče. Tak primer smo imeli v Kranju. Tam grade veliko tekstilno tovarno, grade pa tudi velik betonski most čez Savo. Toda nekateri ljudje tam gori ne vidijo teh velikih gradenj, temveč vidijo majhen mostič čez Kokro in zahtevajo, da bi ta mostič začeli graditi že letos, da bi oni imeli bliže do svojega doma. Takih primerov lokalnega gledanja imamo še več. Na primer v Prekmurju. Na nedavni konferenci gospodarskih aktivistov je nekdo povedal, da so gori začeli nekateri gradnje le zato, da bi čim več delavcev obdržali doma, da Sograd skriva kvalificirane delavce, da skrita celo cement. Delavcev, posebno kvalificiranih, in cementa nam danes primanjkuje na velikih javnih gradnjah in tam dela zaradi tega zastajajo. Ta dela zastajajo tudi zato, ker po vsej Sloveniji posamezniki grade stvari, ki niso nujne in bi jih bilo treba odložiti. Danes bomo dali prednost tistim gradnjam, ki so splošnega pomena. Od mostu čez Kokro bi imeli korist le nekateri Kranjčani, od tekstilne tovarne in od mostu čez Savo pa bodo imeli korist ti Kranjčani, pa tudi gospodarstvo vse Slovenije in končno vse Jugoslavi-

je. Danes moramo začeti graditi tiste objekte vseobčnega pomena, ki nam bodo služili, da se bomo pozneje lahko lotili tudi reševanja lokalnih potreb. Delati moramo po naprej določenem načrtu in ne kakor v predaprilski Jugoslaviji, ko so javna dela izvajali pod vidikom strankarskih interesov in potreb posameznih veljakov. Tu so gradili mostič, tam regulirali hudournik, ova dela so bila razdrobljena in nenačrtna, Jugoslavija pa je ostala gospodarsko zaostala država, vode so se naprej preplavljale naša polja. Pesnico so regulirali leta in leta, pa so jo zregulirali le 120 metrov, a naša mladina jo je zregulirala v enem samem poletju nad 1 km.

Vsa gradbena dela in sploh ova dela za naš gospodarski doseg moramo usmeriti z vidika skupnih potreb in to ne samo slovenskih, temveč jugoslovanskih. Naša naloga je ustvariti blagostanje delovnemu ljudstvu, kakor smo rekli, zato se moramo gospodarsko osamosvojiti, zgraditi moramo močno industrijo, doigniti naše kmetijstvo, skratka spremeniti moramo našo domovino iz gospodarsko zaostale v gospodarsko napredno deželo. To pa bomo zmogli le v celotnem državnem merilu. Nemogoče je, da bi Slovenija gospodarsko napredovala, če bi ova država imela še nadalje zaostalo gospodarstvo. Nemogoče je pa tudi, da bi celotna država gospodarsko napredovala, če bi posamezne federalne enice še dalje ostale na zaostali gospodarski stopnji. In iz tega vidika moramo presoјati tudi našo gradbeno politiko. Tu so pred nas Slovene postavljene še posebne naloge. Potrebno je namreč, da pomagamo tistim republikam, ki so gospodarsko manj razvite kot Slovenija. Pomagati jim moramo predvsem s kadri, kajti kljub temu, da tudi pri nas manjka kadrov, jih vendar imamo mnogo več kot druge federalne enice. Letos so šle posamezne skupine gradbenih strokovnjakov v Bosno, v Crno goro in Makedonijo, kjer pomagajo pri tamkajšnjih delih. Drugo leto bomo Slovenci izgradili 100 km ceste Zagreb—Beograd in bomo pomagali pri zidanju tovarn v Bosni.

Pri reševanju gornjega vprašanja naletimo pri naših strokovnjakih na težave, ker posamezniki mislijo, da jih je zadela nesreča, če gredo za nekaj mesecev iz Slovenije. Treba se je zavedati, da enotnost jugoslovanskih narodov ne sme ostati samo beseda, temveč je treba to enotnost utrdjevati z dejanji. Naši strokovnjaki, ki pomagajo pri staobnih delih v drugih federalnih enicah, najbolje pomagajo pri utrjevanju te enotnosti. Zavedati pa se je treba še, da bo dejanska enakopravnost jugoslovanskih narodov dosežena v celoti šele takrat, ko bomo zaostale predele gospodarsko in kulturno doignili, da bodo mogli vzporedno korakati z dosedaj naprednejšimi predeli. Enotnost in enakopravnost naših narodov pa je tisti granitni temelj, na katerem stoji moč naše nove države, v kateri bomo ustvarili blagostanje delovnemu ljudstvu.

Te stvari smo hoteli poudariti sedaj, ko se končuje naša gradbena sezona. Zakaj prav sedaj? Zato, ker je pred nami leto 1947., leto, ko bomo dejansko začeli izvajati naš vsesplošni gospodarski načrt. Letos smo sicer gradili po nekem načrtu, toda obrisi tega načrta še niso bili tako trdni in smo marsikaj gradili tudi izven načrta. Drugo leto bomo gradili le to, kar bo v splošnem načrtu. Le dobra dva meseca nas še ločita od novega leta. Do takrat bodo naši organi sestavili svoje načrte, torej tudi načrte gradbenih del. Zato je bilo prav v tem času potrebno, da smo še enkrat nakazali pot naše gradbene politike, pot k naši gospodarski osamosvojitvi.

V kmečki delovni zadrugi »Jože Lacko« bodo jeseni preorali vse njivne površine

V Kmerčki delovni zadrugi »Jože Lacko« v Radvanju pri Mariboru so že pospravili s polj skoraj vse pridelke. Zadrugniki so pridelali čez 15 ton pšenice, 15 ton rži, 4 tone in pol ječmena, 11 ton ovasa, 2 tone in pol koruze, 80 ton krompirja, 22 ton koruze in 3 tone in pol sončnic. Toliko ni ta zemlja, ko je bila še v lasti nemškega veleposestnika in mariborskega škofa, nikoli rodila.

Zdaj orjejo za ozimino. Vso zemljo so razdelili v nekaj parcel, ki merijo več kot 10 ha. Vso ploskev pose-

jejo z enim posevkom. Rž so že posajali. Ozimnih posevkov bodo posejali letos še enkrat toliko kot lani. To jesen bodo posejali več hektarov zemlje tudi z oljno repico.

Ker imajo vso njivno površino razdeljeno na velike parcele, lahko s manjšimi stroški in veliko hitreje s traktorji zorjejo polje. Sploh orjejo vse s traktorji in večinoma pri vseh delih uporabljajo stroje. Letos bodo globoko preorali vso zemljo, da bodo spomladanski posevki prišli v spočito zemljo in da jim morebitna suša ne bo mogla toliko škodovati.

Predvolilni proglas bolgarske delavske partije (komunistov) bolgarskemu narodu

Sofija, 22. oktobra (Tanjug). Centralni komitet bolgarske delavske stranke (komunistov) je izdal naslednji predvolilni proglas bolgarskemu narodu:

»Državljeni in državljanki!

Bolgarska delavska stranka (komunistov) bolj kot kdaj koli dviga trobojno zastavo Domovinske fronte in vas poziva, da glasujete za njeno volilno platformo, v kateri so osnovna načela narodne republikanske ustave. Bolgarska delavska stranka (komunistov) vas poziva, da odobrite s svojo lastno besedo, s svojim jasnim glasovanjem osnovna načela ustave:

Vsa oblast v rokah ljudstva: ljudstvo — polnopraven gospodar svoje usode; nobene oblasti parazitizma kapitalu, izžemalcev ljudstva, grabežljivcev in spekulantom; dejanska zaščita privatne lastnine, pridobljene z delom in štednjem; udeležba v grabežljivstvu in oderu; prepoved kapitalističnih trustov; nikakršnega vračanja nazaj k sramoto in preletu fašističnih preteklosti; čvrsta in vsestranska garancija za neprestan in gotov razcvet naše domovine po poti napredka in odstranitve izkoriščanja človeka po človeku; pravica do dela; izobrazba, odmor in starostno zavarovanje; nikdar več vojnih avantur in napadalnih vojn; nikdar več protislovanske in protizavezniške politike; slovska enotnost in bratstvo proti vsaki možni agresiji; večno prijateljstvo z velikim ruskim narodom — našim dvojnimi osvoboditelji; bratstvo in enotnost z novo Jugoslavijo; mir in prijateljski odnosi z vsemi demokratičnimi narodi; neokrnjena nacionalna in državna suverenost naše domovine; pravična in demokratična mirovna pogodba.

Bolgarski patrioti in patriotke, delavci, kmetje, obrtniki, nameščenci, vojaki, ljudska inteligencija!

Bolgarska delavska stranka (komunistov) že pol stoletja dela hrabro in uporno — za ceno izredno mnogih dragocenih žrtev in pod najtežimi pogoji — v korist delavskega razreda, kmetov in vsega našega naroda.

Bolgarska delavska stranka (komunistov) je vedno visoko dvigala zastavo osvobodilne borbe proti monarhizmu, velikobolgarskemu šovinizmu, proti oderu in v zajedalcem ljudstva. Ona je glavna sila v borbi za zaščito svobode in neodvisnosti Bolgarije. Njeni predstavniki in aktivisti so odločni in dosledni zaščitniki bolgarskih nacionalnih idealov.

Bolgarska delavska stranka (komunistov) je samopožrtvovalni nosilec resilne politike večnega prijateljstva z velikim ruskim narodom in bratskega sodelovanja z vsemi slovanskimi narodi. Ona je ustanovila Domovinsko fronto — borbeno zvezo delavcev, kmetov, obrtnikov in ljudske inteligence — in 9. septembra 1944 vložila svojo avtoriteto in vpliv v narodu, da bi rešila domovino strašne katastrofe, ki je divjala nad njo. Brez bolgarske delavske stranke (komunistov) ne bi bila mogoča Domovinska fronta, svoboda in nacionalna neodvisnost Bolgarije.

Bolgarska delavska stranka (komunistov) je tudi danes v prvih vrstah v izgradnji nove Bolgarije in preobrtitvi velikih težkoč, ki so dedščina gnusnega fašizma. Ona dan in noč dela z vsemi svojimi močmi za utrjevanje in dvig resniškega dela Domovinske fronte.

Ta stranka, izkušena v srđiti borbi proti fašizmu in reakciji, del narodnega telesa in krvi, na katere zastavah plamti kri tisočev in tisočev njenih sinov in hčera, mučeniško padlih v težki borbi za naš

rodno osvoboditev in na katere čelu stoji tako moder voditelj kot je Georgij Dimitrov — vas poziva, da 27. oktobra tega leta izrazite svojo enotnost za Domovinsko fronto in proti preziranim opozicijskim skupinam — agenturam mrčnih tujih sil, zakletega sovražnika naše domovine, predstavnika zajedalekega in spekulantskega kapitala pri nas, in reakcije, ki hoče, da bi se vrnila prekleta fašistična preteklost.

Niti enega glasu za sovražnike ljudstva, za tiste, ki pošiljajo pisma svojim inozemskim zaščitnikom, za prijatelje grških monarhofašistov, za grobarje bolgarske nacionalne neodvisnosti, za inspiratorje in izdajalce domovine, girginovce, petkovce in lulčevce.

Naprej za sijajno zmago Domovinske fronte na volitvah za Veliko narodno sobranje, za ustvaritev narodno-republikanske ustave!

Za obnovo narodnega gospodarstva — za industrializacijo in elektrifikacijo naše dežele!

Za razvoj in mehanizacijo kmečkega gospodarstva!

Za izboljšanje socialnega in kulturnega položaja delovnega ljudstva mesta in vasil!

Byrnesov govor po povratku s pariške konference

Washington, 22. okt. James Byrnes, minister za zunanje zadeve ZDA, je imel po povratku z mirovne konference v Parizu, govor po radiu, v katerem je posvetil posebno pozornost odnosom med ZDA in ZSSR.

Byrnes se je zahvalil članom ameriške delegacije, ki so opravljali v Parizu svoj posel pod vodstvom in po navodilih predsednika Trumana in poudaril, da ameriška delegacija ni bila »predstavica političnih strank« na pariški konferenci, ampak je edinstveno zastopala interese ZDA. Byrnes je nato izrazil obžalovanje, ker so ostala nekatera vprašanja nerešena.

Glede mirovnih pogodb, o katerih so razpravljali na konferenci, je Byrnes rekel:

Te pogodbe niso izdelane tako, kakor bi jih izdelali mi, če bi imeli proste roke. Sestavljene pa niso niti tako, kakor bi jih sestavile druge vlade, če bi imele proste roke.

Ameriški minister za zunanje zadeve je priznal, da ameriško stališče glede reparacij ni isto s stališčem dežel, ki so trpele na svojih ozemljih opustošenja zaradi vojnih operacij in katerih narodi so bili izpostavljeni napadom sovražnih vojsk in gestapovcev.

Glede problema Trsta, ki ni bil pravično rešen zaradi trdoglavosti delegacij anglo-ameriškega bloka, je Byrnes skušal opravičiti stališče ameriške delegacije, pri čemer je izjavil, da je načrt o vzpostavitvi »svobodnega teritorija Trsta« izraz mišljenja vsega sveta, katerega ni mogoče samovoljno potvarjati.

Kot vzor za pravilno reševanje teritorialnih vprašanj pa je Byrnes navedel nesolidni sporazum o italijansko-avstrijski meji, ki da uživa podporo ZDA, ki hočejo, da bi »postala južna Tirolska člen za povezavo dveh narodov, ne pa razlog za sporec. Byrnes

Za resnično, splošno blaginjo našega naroda!

Bolgarska delavska stranka (komunistov) — stara stranka Dimitrija Blagojeva in Georgija Kirkova — stranka, na čelu katere stoji zdaj sodelavec in ljubljani učitelj ter vodja bolgarskega naroda Georgij Dimitrov — vas ponosno in odkrito poziva, da 27. oktobra tega leta glasujete za Domovinsko fronto z vinsko rdečimi glasovalnimi lističi.

Naj se sovražniki ljudstva duše od zlobe in besa proti komunistom! Komunisti so bili, so in bodo do konca zvesti in vdani ljudstvu.

Komunisti so bili, so in bodo do konca zvesti in vdani stebri in apostoli Domovinske fronte in patriotske enotnosti naših narodov.

Zato se sovražniki duše od zlobe in besa proti komunistom.

Proti sovražnikom, za svetlo bodočnost ljudstva, glasujte 27. oktobra z vinsko rdečimi glasovalnimi lističi bolgarske delavske stranke (komunistov).

Naprej, proti reakciji in fašizmu, proti sovražnikom ljudstva, za triumf velikega narodnega dela — dela resiteljske in nepremagljive Domovinske fronte!

je obširno razlagal v tem govoru svoje stališče glede plovbe na velikih mednarodnih evropskih rekah pod pogojem »enakosti«. Nadeja se, da bo sprejel Svet ministrov za zunanje zadeve to stališče.

Glavni del Byrnesovega govora pa je bil posvečen odnosom med ZDA in ZSSR. Rekel je, da je glavna značilnost teh odnosov »napetost«, ki še vedno traja in ki vse bolj narašča, pri čemer se je trdil, da bi prevladal odgovornost za to na Sovjetsko zvezo.

Byrnes je večkrat poudaril, da je treba spoštovati pravice drugih dežel, da si same izberejo pot, nikjer pa ni omenil, da bi morala biti osnova za to nevmesavanje v notranje zadeve drugih. Skliceval se je na pravičnost in na »visoke ideale človeštva«, pri čemer se ni obotavljal, da ne bi kritiziral tudi pravice veta velikih sil.

Ameriški minister za zunanje zadeve je poudaril svoj namen, da se bo še nadalje trudil za doseg dobrih odnosov s Sovjetsko zvezo, pri čemer pa je nastopil proti mišljenju, da bi se lahko odstranile z nekakšnim »dejanjem, ki bi vzbudilo zaupanje«, sumnje, ki so se že globoko zakoreninile in se tako izgladila nesoglasja, ki gredo že zelo daleč.

Glede na kritiko ameriške zunanje politike, ki jo je mogoče slišati tako v ZDA kakor v inozemstvu, je Byrnes rekel:

Ne smemo izgubiti nade in prenehati z borbo za uresničitev onega, v kar verujemo, ker se dežele sveta ne morejo popolnoma spremeniti v enem mesecu oziroma v enem letu. Nato je pristavil, da se zavzemajo ZDA za svobodo in prijateljstvo med vsemi narodi, da bodo »odklanjale v bodoče ideje posebnih zvez« in da se bodo odrekle zvezam, ki bi bile naperjene proti kateri koli državi.

Byrnes je izrazil posebno ostro svo-

sen temperament in ženski šarm.

Zelo všeč mi je bil dialog med stari Glembajem in sinom v drugem dejanju. Igralca Ivan Levar in Vladimir Skrbinec sta to sceno mojstrsko odigrala. Oba živita v njej, čustvujeta in kljub temu, da trajata dialog nad eno uro, sem z napetostjo sledil tej komplicirani sceni.

Imel pa bi neko pripombo. Začetkom prvega dejanja so nastopili kot gostje v hiši Glembajevih učenci gledališke šole ali mladi igralci. Bili so očito prešibki, da bi lahko izpolnili svojo nalogo. Za take karakterne epizode, čeprav so to neme vloge, je treba močnih igralcev. Vsi detajli igre morajo biti izdelani, kar pa je možno le, če igrajo take odgovorne majhne vloge veliki igralci. Na odru ni zanimivega materiala, tudi najmanjši lik je zanimiv. V taki resni drami, kot so »Glembajevi«, ne sme biti nobenega kompromisa, tudi v malenkostih ne. To je moja tovariška pripomba.

V celoti mi je bila predstava zelo všeč, posebno igra igralcev glavnih vlog, nad vse pa me veselila, da ima gledališče takšnega režiserja, kakor je Bojan Stupica.

Se neka bil rad omenil: Srečen sem, da sem bil en dan v Mariboru. Tam nam je dobesedno vse mesto prihitelo naproti in nas pozdravilo. Čutil sem svež dih tega živega prebivalstva, ki je polno hvala življenju in ljubezni do Sovjetske zveze. Posebno pozoren sem bil tam na živahno mladino. Spremljanje z Mariborom je nekaj neposrednega. Dali smo koncert in v dvorano se je zgnelo, kakor so nam povedali, kakih tisoč ljudi več kakor običajno. Na koncu je vseh 3000 gledalcev zapelo jugoslovansko himno — to je bilo grandiozno.

H koncu še to: Nikoli ne bom pozabil starih ljudi v Ljubljani, to je predsednika vlade LRS Miha Marinka, predsednika SNOS-a Josipa Vidmarja, ministra za prosveto Ferda Kokaza in predsednika MLO Frana Albrehta. Sprejeli so nas toplo in v teh kratkih dneh bivanja v Ljubljani smo se z njimi zelo zblížili. Ti predstavniki oblasti nas niso sprejeli uradno, »diplomatsko«, marveč so nas sprejeli tovariško, prijateljsko, bratsko. To me je ganilo. Njim in vseh Sloveniji sem hvaležen za bratski sprejem.

FIZKULTURA

Prvenstvo Slovenije v crossu

V nedeljo je bilo v Novem mestu prvenstvo Slovenije v teku čez drn in strn. Tek čez drn in strn je zelo priljubljen med vsem našim ljudstvom, ki se ga v večini primerih tudi samo udeležuje. V tem prvenstvenem krosu, ki ga je organiziralo novomeško fizikulturno okrožje s pomočjo vseh Novomeščanov, so tekmovali fizikulturniki iz 16 fizikulturnih društev in tudi fizikulturniki iz cone B. Tekmovanje se je odvijalo pred množestvilnimi igralci po terenu brez večjih bregov in nagibov. Gledalci so imeli možnost videti potek zanimivih borb vzdolž vse proge. Tekmovali so člani in članice iznad 18 let ter mladinci in mladinke. Rezultati so naslednji:

Člani — 3.500 m: 1. Steiner Valter (Olimp Celje) v času 10:40; 2. Grabar Fr. (Olimp) 10:48; 3. Polutnik Mirko (O.) 10:52; 4. Glonar Jože (Svoboda, Ljubljana) v času 10:54; 5. Ferluga Vojko (O.) 11:01; 6. Bručan Jože (FD Kamnik) itd.

Mladinci — 1200 m (nastopilo 39): 1. Kocbek Srečko (Z. Mb.) 4:07; 2. Tratnik

Slavko (Rudar, Idrija) 4:15; 3. Pungartnik Peter (Krim, Lj.) 4:17; 4. Kopitar Marjan (FD Celje) 4:17; 5. Kovač Jože (Krim) 4:21; 6. itd.

Članice — 900 m: 1. Kokotec Zofija (C.) 3:27; Jamnik M. (Udarnik Lj.) 3:36; 3. Štrukelj Ivanka (FD št. Vid) 3:42; 4. Permozer Laura (Rudar Idrija) 3:43; 5. Škedič Štefka (FD Novo mesto) itd.

Mladinke — 600 m: 1. Zamuda Marija (O.) 2:18; 2. Peterlin Francka (št. Vid) 2:24; 3. Matosa Marija (Kd) 2:27; 4. Premur Matija (FD Postojna) 2:30; 5. Majcen Milka (O.) 2:31 itd.

Prvenstvo moštev je osvojila ekipa FD »Olimpa«. Druga je bila ekipa FD Železničarja Mb. Prvenstvo ženskih ekip so osvojile članice FD Celja.

Prvenstvo moštev — mladinci: 1. FD Železničar Mb; 2. 2. FD Krim; 3. FD Celje. Prvenstvo moštev — mladinke: 1. FD Olimp Celje; 2. FD Železničar Mb.

S prvenstvom v krosu so lahkoatleti še povečali zanimanje za »jesenski kros«, ki se bo vršil od 1.—15. novembra.

EKIPA CDJA (PARTIZAN) JE PONOVO OSVOJILA POKAL »V TEKU OSVOBODITVE BEOGRADA«

Beograd, 20. okt. V nedeljo dopoldne je bila na dan proslave druge obletnice osvoboditve Beograda ob lepem vremenu lahkoatletska tekma v tradicionalnem lahkoatletskem teku »Osvoboditev Beograda«.

Na svečano okrašenem trgu Slavija, kjer so startali tekmovalci, in kjer je bil cilj, se je zbrala že okoli 10. ure velika množica gledalcev. Za tek je vladalo veliko zanimanje pri beograjskih fizikulturnikih in pri vseh ljubiteljih fizikulture, ker se je vršila v teku predvolilne kampanje na dan proslave druge obletnice osvoboditve Beograda. S trga so tekli v smeri ulice Ljudske republike — Bulvar, da Rdeče armade — Terazij in nadalje do Slavije, kjer se je končal.

Ob pričetku teka je vodil naš državni reprezentant Zdravko Ceraj, na kar mu je sledila skupina tekmovalcev »Partizana«, »Rdeče zvezde«, beograjske garnizije in čačanskega »Borca«, ki je sodeloval kot gost. Vzdolž proge je tek-

morce bodrila in pozdravljala množica gledalcev. Ceraj je v ostrem tempu prvi dosegel cilj.

Zasedba v današnjem teku je naslednja: prvi »Partizan« z 2021 točko, drugi beograjska garnizija s 1947 točkami, tretji Rdeča zvezda s 1826 točkami, četrti »Borac« Čačak s 1258 točkami, peti »Metalac«, šesti »Meliclonar«, sedmi »Graficar«, osmi »Brodarac«, deveti »Sloboda« in deseti fizikulturni aktiv »Napredak«.

Zasedba posameznikov je naslednja: 1. Zdravko Ceraj (Partizan), 2. Megušar Marjan (Partizan), 3. Ivan Zep (Partizan), 4. Stevan Pavlovič (Partizan) in 5. Vesimir Ilić (Rdeča zvezda).

Ekipa »Partizana« je s ponovno zmago obdržala prehodni pokal, ki ga je osvojila na lanskoletni tekmi »Osvoboditev Beograda«. Na današnji tekmi se je posebno izkazala ekipa FD »Borac« iz Čačka, ki je kot gost zasedla četrto mesto.

ŠAH

Mednarodni šahovski turnir v Pragi

Praga, 22. oktobra. V 13. in zadnjem kolu mednarodnega šahovskega turnirja v Pragi je Najdorf premagal Zito, Foltys je premagal Sajtarja, prav tako je Stoltz premagal Golombeka. Partija Guimard-Opočenski se je končala z zmago prvega. Partija Kotnavor-Katlov se je končala v remis poziciji. Trifunović je premagal Rohačka in je odigral originalno potezo v škotski partiji. Gligorić jep remagal Pachmanna v igri, v kateri se je branil z Bogoljubovo varianto indijske obrambe. Gligorić

je nezadovoljstvo v zvezi z oceno, ki jo je dal sovjetski minister za zunanje zadeve Molotov tako znanemu »načelu enakih možnosti«, ki bi pomenilo praktično in v končni perspektivi ekonomsko zasluženje malih držav in njihovo podreditve tujim firmam in industrijskim družbam, ki so obogatele v vojni. Pri tem pa je Byrnes zamolčal

je žrtvoval kvaliteto in je s precizno igro dobil partijo. Končni rezultati mednarodnega šahovskega turnirja so naslednji: 1. Najdorf z 10½ točkami, 2. Trifunović in 3. Stoltz z 9 točkami, 4. Gligorić in 5. Foltys z 8½ točkami, 6. Golombek s 6½ točkami, 7. Sajtar in 8. Pachmann s 6 točkami, 9. Kotnavor in 10. Katlov s 5½ točkami, 11. Guimard in 12. Zita s 4½ točkami, 13. Rohaček in 14. Opočenski s 3½ točkami. Nocoj bo s svečanostjo zaključen turnir, nakar bodo objavljeni uradni rezultati.

Bersenijev in Birmanova o vliših v Sloveniji

Posebni poročevalec »Ljudske pravice« je spremljal člane Moskovskega državnega gledališča Leninskega komсомола v Split in prebil nekaj dni z njimi. Danes prinašamo izjave dveh vodilnih članov gledališča o bivanju v Sloveniji. Daljši članki o režiserskem delu (razgovor z S. G. Birmanovo), članek o ožjoki poklicnih igralcev v Sovjetski zvezi (razgovor z igralcem A. G. Vonsijem) ter članek o organizaciji nepoklicnega gledališkega ustvarjanja (razgovor z igralko N. N. Parkalab) bomo zaradi njihove tehničnosti priložili o prihodnjih številkah naše nedeljske priloge »Vprašanja naših dni«.

Umetniški vodja Moskovskega državnega gledališča Leninskega komсомола, zaslužni umetnik RSFSR in UZ SSR Ivan Nikolajevič Bersenjev je dal o bivanju v Sloveniji naslednjo izjavo:

»V vseh nas je bilo veliko zanimanje za vso Jugoslavijo, ker vemo po primeru Sovjetske zveze, kako ogromno silo predstavlja zveza bratskih republik, če te žive rame ob ramenu za skupne interese. Sovjetsko ljudstvo je končalo domovinsko vojno, ki je v zgodovini brez primere, in je zmagovalo v tej vojni samo zaradi tega, ker je bilo vse ljudstvo edino. Vse njegove republike so živele z eno mislijo, z enim ciljem, z eno željo.

Tudi nova Titova Jugoslavija je takna, na bratskih vezeh zgrajena država, ki se sedaj po vojni naglo obnavlja, kjer vsa republika pomaga drugi, kjer žive vsi narodi družno, v miru, v edinstvu, pri čemer pa ima vsaka republika svoje individualno nacionalno lice. Zato je bilo za nas tako zanimivo, ko smo iz hrvaškega Zagreba, ki nas je res lepo sprejel, prišli v Slovenijo.

Slovenski narod je — kolikor sem ga imel priliko spoznati — zelo različen od hrvaškega. Na zunaj je mirnejši, bolj zadržan. Toda to je samo na zunaj, v bistvu pa je zelo priršen in globoko čustvovno narod, pri katerem smo čutili veliko in globoko ljubezen do Sovjetske zveze, ki ga je izkazoval nam, prvim predstavnikom sovjetskega gledališkega življenja. — Ljubljana sama, starinsko mesto, nam je dala poseben vtis. Sprejela nas je posebno toplo, iskreno, prirčno. Tega se bomo vedno spominjali.

Razen tega smo srečali v gledališkem življenju Ljubljane zelo talentiranega človeka, ki ne sme pripadati samo Ljubljani, ampak vsej Jugosla-

viji. To je Bojan Stupica. To je človek, ki mnogo pomeni kot vodja gledališkega življenja za vso Jugoslavijo. Stupici je treba dati vse pogoje, igralsko skupino močnih igralcev, tehnične možnosti, da bo visoko dvignil dramsko umetnost v Jugoslaviji. Spoznal sem vodstvo ljubljanskega gledališča in srečal zelo kulturne ljudi, ki zelo ljubijo gledališče in globoko sem prepričan, da se bo gledališka umetnost v Ljubljani še zelo dvignila. Sedaj so to prvi koraki v osvobodeni domovini, sledil pa bo nedvomno razcvet nove gledališke umetnosti.

Gledal sem predstavbo Krleževe drame »Gospoda Glembajevi«. Komad poznam od prej in prvo, kar je meni in ostalim članom gledališča padlo v oči, je bil režiser igre. Videl sem režiser'sko misel, iznajdljivost in fantazijo, ki se mi je javljala v zanimivih, nizko trivialno postavljenih prizorih. Igra stavlja režiserju težke naloge, ker je v njej mnogo dialogov in morata režiserjevo delo in režiserjeva fantazija pomagati igralcu. Predstava, ki sem jo videl, je nosila individualni pečat močnega režiserja, Bojana Stupice. Pri težkih, dolgih dialogih sem videl zelo zanimive izpremembe ritma v besedi in gibanju. Brez znanja jezika sem sledil z velikim interesom in moram priznati, da me je igra močno pritegnila.

Zelo všeč mi je bila Sava Severjeva, ki je igrala glavno žensko vlogo. Severjeva je močna, talentirana igralka in rad bi jo videl v vrsti velikih vlog in ne samo v eni. Toda že po tej sem prepričan, da je velika mnogostanska umetnica. Značilno zanjo je ostra risba karakterja, ki jo mogočno vzdrži od začetka do konca v enem samem velikem zamahu. Pri tem ima prekra-

Laureat Stalinove nagrade, zaslužna umetnica RSFSR Serafina G. Birman, je govorila zelo osebno o svojem bivanju v Ljubljani:

»Ljubljana mi je bila zelo všeč. Zdi se mi, da so prebivalci bolj trdi, zaprti, po svojem bistvu pa iskreni in pošten. Zdi se mi, da smo tam dobili zveste prijatelje. Vse naš kolektiv, vsi mi smo kot igralci in kot ljudje občutili ljubeznivi, prirčni, bratski sprejem. Mogoče ni bil buren kakor vroče poletje, ampak je bil topla, zlata jesen. In ta toplota nam bo pomagala živeti in delati.

Ce umetnik sprejme v dar človeški pozdrav, ga ne zadrži v sebi kakor egoist, ampak ga daje naprej v svojem bodočem delu. Mi igralci živimo in delamo za ljudi, hočemo jim dati vso to lepoto, ki jo najdemo pri svojem notranjem delu. Čim boljše mislimo o ljudeh, tem večja je radost, ki jo občutimo takrat, ko ljudje naše delo sprejemajo s toplim srcem. Za delo prejmemo veselje, to veselje plačujemo s svojim delom. Ljubljana nam je dala veselje, mi ji ga bomo plačali s svojim delom.

Veliko veselje je, če slišiš dobre besede, a mnogo večje veselje je, če dobre besede povedati. Igralci ljubljanske Drame, ki sem jih videla in režiser »Glembajevih«, Bojan Stupica, so mi dali s svojim odličnim delom možnost, da jih hvaležno pozdravim in jim izrečem toplo besedno zahvalo.

Človeka zelo zanima življenje tujih ljudi in tako sem z zanimanjem šla na predstavo »Glembajevih«, toda na dan predstave so se igralci in režiser izpremenili iz neznanca ali malo znanih v nam zelo blizu in sorodne ljudi.

Predvsem sem z veseljem gledala globoko predanost delu in zbranost v igri. Ljubljanski igralci so na odru »za sebe«, kakor mi pravimo. Koncentracija igralcev me je dejansko presenetila. Zelo mi je bilo všeč, ko sem videla, kako pazljivo posvečajo besedi in govoru, in sicer globokemu smislu besede, ki so jo podajali plastično živo. Tako dobro so lahko govorili samo zato, ker so na odru živeli.

Ugajala mi je razgibanost vse predstave; ni bilo monotonosti niti v intonaciji niti v gibanju oseb po odru. Vse to je bilo sveže in živo.

Prvo dejanje sem manj razumela, ker je dialog zelo razumno-logičen in mu nisem mogla zaradi neznanja jezika slediti. Posebno všeč pa mi je bilo drugo dejanje. Poslušala sem več ko eno uro dialog med dvema igralcema v neznanem jeziku in vendar sem jih razumela. To je bilo mojstrstvo podajanja. Igralcema (Ivanu Levarju in Vladimirju Skrbinsku) lahko samo čestitam k njihovu velikemu mojstrstvu. Govorila sta jezik čustva, ki je mednarodno. Njuna igra, muzika besedi, gibanje po odru, mimika — to je bil globoko občuten jezik srca, ki sem ga razumela.

V tretjem dejanju mi je bila posebno všeč Sava Severjeva. To je inteligentna, močna, graciozna in drzna igralka. Njen drzni prehod, ko vrže masko svetle dame s sebe — je bil zaigran s pogumom velike umetnice, ki obvlada strategijo svoje umetnosti, ki si lahko dovoli tak drzen prehod, ne da bi pri tem prešla v neobvladano. Sava Severjeva mi je draga, ker je v njej pogum velikega umetnika. Ona krepko obvlada orožje igralca: besedo, gibanje, misel in notranje doživljanje.

O Bojanu Stupici bi dejala naslednje: poznam ga samo po eni njegovi režiji in po kratkem osebnem srečanju, toda gledam nanj z veliko nado ter ga zelo cenim. Stupica je izredno nadarjen, mnogo znan in išče napredek. Gledališče v sedanem času zavzema posebno mesto. Danes se ne havi toliko z umetnostjo, ki je oddaljena od življenja, ampak posega v dejstva življenja samega. Stupica vidi svet okoli sebe, razmišlja o življenju ter ve, da naj da vsaka predstava ljudem vsaj eno, a to pravilno misel. Gledališče hoče vedno razveseljivati, toda danes tudi pomaga ljudem reševati globoka vprašanja resničnosti in življenja. Po »Glembajevih« imam vtis, da se Stupica tega polno zaveda.

Režiser je vedno krmilar na ladji in vsaka njegova predstava je kakor ladja na morju, vedno je vprašanje, ali bo prispela na pravo mesto ali ne. Iz vse duše želim Stupici, naj mnogokrat srečno privede svojo ladjo po pravi poti na obalo resničnosti in umetnosti.

Njemu in vsem igralcem ljubljanske Drame moj pozdrav in zahvalo!

Dopisi »Ljudski pravici«

LJUBLJANA

Iz internata »Lole Ribarja«

V internatu »Lole Ribarja« se je pričelo novo življenje. Iz delovnih brigad smo se vrnili v internat, ki je ves prenovljen. Na prvem sestanku smo si razdelili sektorje dela, zlasti pa smo se obvezali, da se bomo potrudili pri učenju, v fizikulturi in pri obnovi domovine.

Pred kratkim smo z mladino Rudnika ličkali koruzo. Preteklo nedeljo smo šli na Dolenjsko nabirati žir. Nabrali smo ga 30 kg in s tem zaslužili 31 olja, ki smo ga poklonili naši kuhinji. — Poleg šolskega študija predelujemo tudi razne politične članke. Zanimajo nas pa tudi vojaška vzgoja in smo imeli že prvo predavanje »Protitankovska borba«, kjer smo se seznanili z najnovejšimi tankovskimi modeli in njihovo konstrukcijo.

Aktiv LMS v internatu »Lole Ribarja«

MURSKA SOBOTA

Žene iz Murske Sobotice so si napovedale tekmovanje, da bodo 27. oktobra do 10. ure dopoldne vse volile.

Na konferenci žena v Rogoševcih, kjer je govorila pomočnica ministra prosvete tov. Zora, so žene sklenile, da bodo okrepile svojo organizacijo ter so napovedale tekmovanje ženam v vseh volivnih enotah.

V Gornjih Petrovcih so organizirane vse žene ter imajo redne sestanke. Sklenile so, da bodo zimski čas izkoristile za svojo izobrazbo. Prejšnji teden so nabrale za vojak 600 kg jabolk. Skrbijo za dijaški patronat v Slivnici. Na dan volitev bodo vsa okrašile ter s pesmijo odšle na volišče. Silovinc Anka.

OBVESTILA

Ureditev cen vina, žganja in vinskih destilatov

Zvezni urad za cene pri gospodarskem svetu je izdal odlok o ureditvi cen vina, žganja in vinskih destilatov letošnjega pridelka in pridelkov prejšnjih let.

Vino, žganje in vinski destilati se smejo prodajati samo po predpisih tega odloka in po cenah, ki jih določijo pristojni okrajni odnosno mestni ali krajevni ljudski odbori. Cene se določajo za nadrobno prodajo. Nakup od pridelovalcev in promet v trgovini na debelo bosta urejena po prostih pogodbah, pri čemer ne bo treba uporabljati predpisov o najvišji marži bruto za sluzka.

V promet smejo priti samo vina žlahtnih vrst trte, zdravo predelana, in ne slabša od 9 stopinj. Kisla in nezdružljiva vina se smejo prodajati samo za prekuhanje in destilat ali v žganje. Glede na posebne značilnosti, n. pr. pridelok grozdja na ha, okus, aromo, barvo in druge kakovostne značilnosti, se delijo vsa potrošna vina v dve skupini. V prvo skupino najboljšo kakovostno vrsto, ki se delijo v dve podskupini, v drugo skupino pa vse druge potrebne vrste vina. (V odloku so točno navedene vrste vina, ki spadajo v posamezne skupine in podskupine).

Vina lanskega pridelka iz prejšnjih let bodo do 1. decembra letos naprodaj po maksimalnih cenah, ki jih predpisuje odlok Zveznega urada za cene z dne 16. januarja cembur samo, če vsebuje 40 stopinj, vinski naprodaj po cenah, ki so predpisane v tem odloku z dodatkom 10%.

Silovinka in žganje iz drugega koščičastega sadja sme priti v prodajo po 1. decembra letos samo, če vsebuje najmanj 35% alkohola. Tropinovec in žganje iz drugega sadja sme priti v prodajo letos po 1. decembra samo, če vsebuje 40 stopinj, vinski destilat pa najmanj 50 stopinjami.

Cena vina, žganja in vinskih destilatov v prodaji na drobno in gostinskih obratih na področju okrajev bodo določili okrajni ljudski odbori, v okrajnih mestih pa krajevni ljudski odbori po navodilih republiškega urada za cene in z njegovim soglasjem. Cene se bodo določale tako: na podlagi obračunske cene (v katero je vračunana kupna cena pri pridelovalcu, stroški predelave in kletarstva, kalo pri predelavi).

Obiski na ginekološko-porodniški kliniki

Ob dnevih, ko so dovoljeni obiski, prav posebno pa se ob nedeljah obiskuje veliko otrovno porodnišnico in znanec nosečnice, otročnice in bolnice. Nedvomno je to svidenje vesel dogodek za obiskovalce in obiskovance. Je pa tudi res, da številni obiskovalci pacientke utrjujejo. Dostikrat se okrog ene same bolniške postelje zbere naenkrat po 10 in več obiskovalcev, ki kar v gručah posejajo po bolniških posteljah. Z dolgovremnimi pogovori, razburljivimi vestmi in nepotrebnimi vprašanji pogosto utrjujejo žene, ki si po prestanih mukah tako zelo žele miru in počitka. Ob slabem vremenu prinašajo obiskovalci v sobe, v katerih naj bi vladala vzorna snaga in čistota, veliko blata z njim vred tudi kužno kail. Nekateri obiskovalci prihajajo na obisk celo tedaj, ko so nahodni, ko imajo angino ali kašelj in se ne zavajajo, da so novorojenčki in otročnice za take bolniški bolj dovzetni kot drugi ljudje. Drugi zopet prinašajo pacientkam velike količine jedil in napačni domnevi, da bodo žene hitreje okrevale, ako bodo uživale veliko hrane. V resnici pa je ravno obratno: prekomerno hranjenje je v otroški postelji in po operaciji škodljivo.

Uprava klinike pozna vse škodljive posledice obiskov. Zdravniki ugotavljajo pri popoldanskih vizitah, zlasti ob nedeljah številna poslabšanja bolnih, ki se kažejo v zvišanju telesni toplini, občutljivosti trebuha itd. Tudi so se že zanesle za obiskovalce najrazličnejše nalezljive bolezni v porodnišnico, v ono stavbo, ki bi morala biti središče velikega števila porodov najčistejša in vzor vsem drugim zdravstvenim zavodom. Isto škodljive posledice opazujemo tudi na drugih domačih in tujih klinikah.

V želji, da zavaruje pacientke pred

Vremenska napoved za sredo 23. okt.: Izboljšanje, pojevanje oblačnosti, brez bistvenih padavin. V četrtek je pričakovati zopet dež in močno ohlajitev.

RADEČE PRI ZIDANEM MOSTU

Iz papirnice v Radečah

Tovarna papirja v Radečah je bila med vojno močno poškodovana, stroji so bili uničeni. Požrtvovalni delavci so takoj po osvoboditvi pričeli z obnovo poslopja. Danes je tovarna pokrita in tudi večina strojev že obratuje. Domači strokovnjaki so popravili tudi papirni stroj z dolgim sitom, ki je bil konec septembra stavljen v pogon. Tedaj so bile najmarljivejšim delavcem razdeljene nagrade v znesku 9200 din.

Delavci in nameščenci naše tovarne so poleg ostalih del napravili v septembru po 4 udarniške ure za pogorelo vas Turje v trboveljskem okraju in s tem vasi darovali 5900 din za obnovo.

Kostanjevec Alojz.

ST. PETER PRI NOVEM MESTU

LMS našega kraja je na svojem sestanku sklenila napovedati tekmovanje aktivu LMS Smarjeta v predvolivni kampanji. Tekmovali bomo v tehničnih pripravah za volitve in v udeležbi na volitvah. Tekmovali bodo od 20. do 28. oktobra.

LMS St. Peter pri Novem mestu.

PODKRAJ

Mladina Podkraj je slovesno odprla mladinski dom, ki ga je zgradila s prostovoljnimi delom. Otvoritev je sledila kulturna prireditev iz igre in nastopom pevskega zbora. Tovariš Gnezda Stefan, pevovodja pevskega zbora, je dokazal, kaj zmore župnik, ki živi in dela z ljudstvom. Pevski zbor in pionirka Mikuževa so morali nekaj pesmi ponoviti.

St. Križaj.

Ministrstvo za prosveto v LRS razpisuje NATEČAJ

1. za 3 najboljše gledališke igre, primerne za naše ljudske odre; nagrade znašajo po 15.000 din,
2. za 4 najboljše pesmi (besedila), primerne za petje, po 1000 din;
3. za 4 najboljše kompozicije na besedila izpod točke 2, primerne za pevsko zbor, event. množične zbor, po 1000 din,
4. za 4 najboljše plesne točke, sestavljene na osnovi znanstveno ugotovljenih pristnih elementov slovenske in jugoslovanske folklore z glasbeno spremljavo, po 2500 din,
5. za najboljše lutkarske igre, nagrade po 5000 din, ali priredbe, nagrade po 3000 din.

Rokopise predložite do 20. novembra 1946 ministrstvu za prosveto LRS, oddelku za ljudsko izobraževanje, Ljubljana, Kongresni trg 3. Ime in naslov pisatelja naj bosta priložena v posebni zaprti kuverti, ne ovoju pa geslo, ki označuje rokopolis. Avtor bo poleg nagrade prejel tudi normalni honorar od založbe, ki bo njegovo delo izdala. Razdelitev nagrad bo 29. novembra 1946.

DNEVNE VESTI

PUTNIK-ova izleta z avtobusi v Opatijo. PUTNIK prileti 1. novembra tridnevni izlet v Opatijo z avtobusi. Odhod iz Ljubljane 1. XI. ob 6. uri zjutraj izpred Putnikove pisarne v Ljubljani. Povratek v Ljubljano v nedeljo 3. XI. ob 17.30 izpred Putnika v Opatiji. Stroški za izlet znašajo din 800 oz. za člani sindikalnih organizacij din 650. V tem je vstet prevoz iz Ljubljane v Opatijo z avtobusi in celotna oskrba. Prijave sprejema PUTNIK v Ljubljani do 26. oktobra zvečer.

Dvodnevni izlet v Opatijo 2. do 3. novembra. Odhod z avtobusi 2. novembra ob 13. uri izpred Putnika v Ljubljani. Prihod v Opatijo okrog 17. ure. Povratek iz Opatije 3. novembra ob 17.30 izpred Putnika, stroški znašajo din 500 na osebo, člani sindikalne organizacije plačajo samo din 400. Prijave sprejema Putnik do 24. novembra zvečer.

Društvo novinarjev Slovenije sporoča vsem zainteresiranim, ki so se prijavili za novinarsko-dopisniški tečaj v Ljubljani, da je ta tečaj iz tehniških vzrokov zaenkrat preložen. O pričetku bodo vsi pravočasno obveščeni. — Društvo novinarjev Slovenije.

PRESKRBA

DELITEV MESNIH IZDELKOV V LJUBLJANI

Potrošniki okoliškega mesta Ljubljana, ki so upravičeni prejemati meso, prejmejo v sredo, dne 23. X. t. l. od 15—19 ure pri svojih stalnih mesarjih in to: Ilnikar Alojzij, Jagdole Franc, Jagodic Jože in Janež Ivan na odrezek »I.—15 oktobra« ali »II.—35 oktobra« po 20 dkg salame ali v kolikor bodo imeli na zalogi na isti odrezek mesto salame po 1 kranjsko klobaso, ali 2 hrenovki ali 2 safaladi. Prodajne cene bodo vidno označene. Mesarji dvignejo te mesne izdelke v sredo od 12—14 ure pri Osenarju, Tomšičeva 3.

FIZKULTURA

PROPOZICIJE ZA IZBIRNI TURNIR V NAMIZNEM TENISU

FISAJ je sprejel predlog bratske Českoslovaške zveze za povratno srečanje z reprezentanco Jugoslavije v namiznem tenisu, ki bo 9. novembra 1946 v Pragi. Prireditelj izborno najboljših moštev in igralcev FLRJ pa je poveril Fizikulturni zvezi Hrvatske in FZS-e, strokovnemu odboru za namizni tenis. Tekme bodo 26. in 27. oktobra 1946.

Propozicije

1. Pravico sodelovanja na tem turnirju imajo najboljša moštva in igralci FLRJ in sicer od moštev: Spartak in Jedinstvo (oba Subotica) Milicioner in Crvena zvezda (oba Beograd) Radnički in Sloga (oba Novi Sad) Akademikar, Metalac in Mladost (vsi iz Zagreba) ter najboljša društva iz Slovenije, v katerega postavi naj bi bil Milan Lazar.

Od igralcev imajo pravico sodelovanja: Harangozo I. in II., Dolinar Z., Konec, Uzočinac, Roža, Kosi, Horvat, Lazar, Blažič, Djordjević, Takač, Stanković, Grujić, Vinek, Salom, Grbić in ostali igralci ki so v postavi društev poleg zgoraj imenovanih.

2. Turnir se bo igral po pravilih ITTF-a in z žogicami ki jih bo imel prireditelj na razpolago.

3. Turnir obsega naslednje discipline: a) tekmovanje moštev, poedincev in parov.

4. V tekmi moštev in parov se igra na dva dobljena seta (best of three), v tekmi poedincev pa na tri dobljene sete (best of five).

5. Vse discipline se igrajo po čistem »cup« sistemu.

6. Zrebanje bo 25. oktobra v prostorih FSH, Zagreb, Jurešičeva 3/I ob 20. uri.

7. Prijave se sprejemajo najkasneje do 25. t. m. do 20. ure, to je do zrebanja.

8. Vsa pozvana moštva oziroma igralci nosijo stroške potovanja in oskrbe sami, prireditelj pa bo preskrbel, da najde stanovališče in hrano.

9. Vodstvo turnirja si pridržuje pravico spremembe teh propozicij v sporazumu s strokovnim svetom pri FISAJ-u, oziroma po zato odrejenem delegatu strokovnega sveta pri FISAJ-u. **GO FISAJ-a**

FD Svoboda. Danes 23. X. je ob 20. uri zvečer seja upravnega odbora v naših prostorih na Taboru. Zaradi predstoječega obnega zbora je seja zelo važna. Vse članstvo, katero je podpisalo tri prijavne liste, naj dvigne nove legitimacije.

MALI OGLASI

PODPISANA STANA ROZMAN iz Celja, Polule 2, prekleknem vse, kar sem proti Jožetu Mlakar in mnogim drugim osebam slabega govorila o Anici Potočnik, Celje, Zidankova 3. Vse elabre vesti, ki sem jih širila so neresnične. Rozman Stana.

IZGUBILA sem 11. 10. 1946 plavo usnjeno denarnico z dragocennimi dokumenti pred vhodom v Unionsko dvorano. Poštenega najditelja prosim, da mi jo vrne proti visoki nagradi na podružnici »Ljudske pravice«, Maribor na ime Zorčič Rozi-Breda.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

V LJUBLJANI DRAMA

23. oktobra, sredo ob 19.30: Kreft: »Velika puntarija«, Red Sreda.

24. oktobra, četrtek ob 20: Mollere-Vidmar: »Učene ženske«, Red E.

OPERA

23. oktobra, sredo ob 20: Offenbach: »Hofmannove pripovedke«, Red H.

V CELJU

23. oktobra, sredo ob pol 20: Dvorana Metropol. Kreft: »Celjski grofje«, Premiera. Otvoritev sezone 1946-47.

24. oktobra, četrtek ob pol 20: Dvorana Metropol. Kreft: »Celjski grofje«. Prva ponovitev. Znižane cene.

RADIO

539 m/443 m/46 m

DNEVNI SPORED ZA SREDO 23. X.

6 Veselo na delo — 6.15 Napoved časa, vesti in pregled sporeda — 6.30 Zgodnji jutranji koncert — 6.45 Lahka glasba, mali oglasi in objave — 7—8 Pester jutranji koncert, vmes ob 7.30 Napoved časa, vesti in radijski koledar — 12 Slovenska simfonična glasba — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.45 Slovenske partizanske pesmi — 13 Lahka glasba, mali oglasi in objave — 13.50 Iz obnove in izgradnje naše domovine — 13.45 Koncert saksofonista Srečka Drazila, pri klavirju Bojan Adamič — 14 Iz našega kulturnega življenja — 14.10 Slovenska zborovska glasba — 14.30 Napoved časa in poročila — 14.45—15 Chopinove klavirske skladbe — 17.30 Koncert violinista Srečka Zalokarja, pri klavirju Jelka Suhadolnikova — 18 Ruski tečaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s Sovjetsko zvezo — 18.15 Pesmi poje Fjodor Saljapin — 18.30 Iz dela ljudske mladine — 19 Argentinski tangi — 19.15 Zdravstvena ura — dr. Brandsteter: Navesti za zdravo in bolno srce — 19.30 Hrvatske umetne pesmi poje Karla Slehman, pri klavirju Mito Zebre — 19.45 Napoved časa in poročila — 20 RABAUD: Nočna procesija — 20.15 Zenska ura — Angela Oepkova: Znam Slovenijo o volitvah v Slov. parlament — 20.30 Violinski koncert prof. Karla Rupla, spremlja prof. L. M. Škerjanc — 21 K. HENRICH: Flandrijska rapsodija — 21.25 Operetna glasba — 22 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda — 22.15—23 Nočni koncert na ploščah.

Natečaj

za izdelavo avtobusne karoserije

Osrednji zavod za socialno zavarovanje v Zagrebu razpisuje prvo javno oifertalno licitacijo, ki bo 30. oktobra 1946, za izdelavo in dobavo avtobusne karoserije, in sicer za gotovo šasijo kamiona znamke »Ford« V 8. Kamion bo uporabljalo zdravilišče »Brestovac« na Sljemenu.

Ponudbe je treba oddati najpozneje do 12. ure dne 6. novembra 1946, in sicer v zaprti in zapečateni kuverti na naslov Osrednjega zavoda za socialno zavarovanje v Zagrebu, Mihanovičeva 3/III, soba št. 306; na zadnji strani kuverte je treba napisati: »Ponuda na broj V-25.175 1946 za izradbu avtobusne karoserije.«

Ponudbe morajo biti taksirane po predpisih.

Brzobjavnih, zamujenih in nepravilno sestavljenih ponudb ne bomo upoštevali. Podatke za sestavo ponudbe, vpogled načrtov in podrobna navodila vam nudi brezplačno »Ekonomski ojslek Središnjega zavoda«, soba 419 (Zagreb).

Zagreb, 16. oktobra 1946, št. V. 25.175/1946.

Osrednji zavod za socialno zavarovanje.

V nedeljo, 20. oktobra, smo spremili k večnemu počitku zemske ostanke naših dveh sinov, bratov in bratrancev, ki sta padla v borbi s sovražnikom na Colu nad Vipavsko dolino v aprilu 1944. leta in bila začasno pokopana na Colu.

Za svobodo in boljše bodočnost našega naroda sta darovala svoje življenje v cvetu mladosti

Koncilija Anton-Dušan

vodnik XVII. SNOUB S. Gregorčiča

in

Koncilija Miha-Saša

obveščevalec XVII. SNOUB S. Gregorčiča, orglarski mojster v Celju.

Ob tej priliki izrekamo iskreno

zahvalo

organizaciji Osvobodilne fronte v Mengšu in Topolah za izvedbo, sodelovanje in navzočnost pri pogrebu padlih borcev ter za krasne vence; vojaški enici v Mengšu za častno stražo in udeležbo pri sprevedu, mengeški godbi in pevskemu zboru za žalostinke; tovarišu Kržanu, šolskemu upravitelju v Mengšu, za ganljive besede ob grobu padlih borcev in častiti duhovščini za izvršitev pogrebnih obredov. Zahvaljujemo se vsem organizacijam, prijateljem in sorodnikom za krasne vence in cvetje, s katerim ste zasuli grobova padlih borcev. Iskrena zahvala vsem, ki ste v tako velikem številu spremili padla borca na zadnji poti in jima tako izkazali poslednjo čast, nam pa izrekli tolažilne besede ob težki izgubi.

SLAVA PADLIM BORCEM! NJIHOVE ŽRTVE NAJ BODO NAM VSEM V VEČEN SPOMIN, KAKO DRAGOCENA JE NAŠA SVOBODA!

V Topolah, dne 22. oktobra 1946.

Žalujoče družine Koncilija